

industrija
gumijevih
usnjenih
in kemičnih
izdelkov

Sava Kranj

23. MAJ 1975

ŠTEVILKA 9 — XV

Problematika izvoza TTI

Z ustanovitvijo izvoznega oddelka za prodajo izdelkov iz proizvodnega programa TTI v začetku leta 1973 se je izvoz v letu 1973 povečal za 1,2 milijona dolarjev, leta 1974 pa smo od izvoza iztržili 2,6 milij. dolarjev.

(Stran 10, 11)

181 jubilarantov

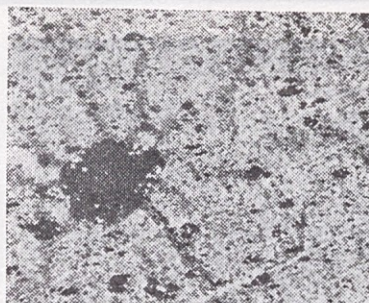
»Dali ste pomemben delež k razvoju podjetja,« je dejal Helmut Turzanski, namestnik direktorja Save na slovesnosti jubilarantov, delavcev z 20 in 30-letnim stažem v Savi.

(Stran 6)

V Rumi gradimo

Za letno kapaciteto 51.000 kom obnovenih plaščev za osebna vozila, 4.000 kom za poltovorna in 11.000 komadov za tovorna vozila pri 37 zaposlenih in 18.129.000 din investicijskih stroškov.

(Stran 8)

O delu RTI

V seriji informacij, ki smo jih objavili v zadnjem polletju, smo vam dokaj temeljito predstavili posamezne tozde, njih delo, uspehe, težave... V nadaljevanju rubrike »kaj in kako delamo?« preberite prvi del informacij o RTI. V prvem delu se predstavlja oddelek za tehnološko dokumentacijo.

(Stran 9)

Parada zmage

»Ali je res kdo na tem svetu tako nor, da bi si upal napasti našo domovino? Če je gledal našo parado zmage, bo zagotovo spremenil svoje stališče.«

(Vlado Lacko)

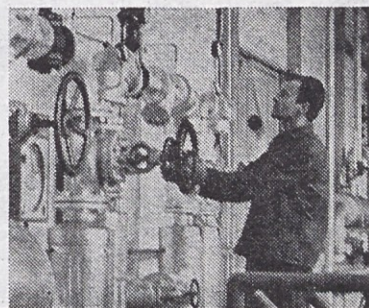
(Stran 5)

V treh zadnjih številkah glasila smo izčrpno poročali o pripravah in poteku konference ZK Sava, objavili smo vse pomembnejše diskusije s

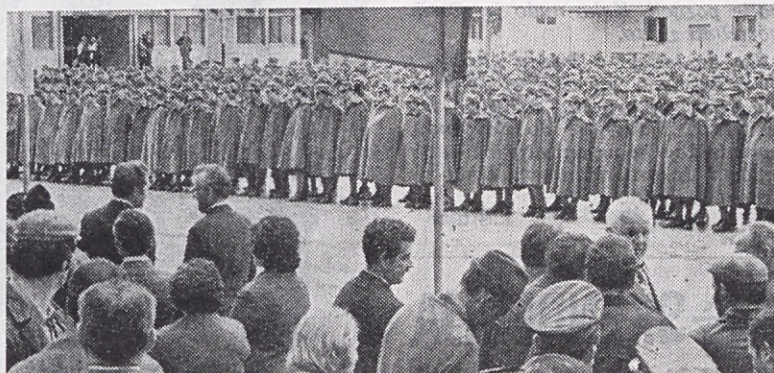
Sklepi konference ZK

konference. Za sklep te obsežne informacije pa smo pripravili še zaključke konference.

(Stran 3)

Slovesnost v vojašnici

V četrtek, 8. maja, so v vojašnici Stane Žagar v Kranju v počastitev 30. obletnice osvoboditve svečano proslavili pomemben praznik. Ob tej priložnosti so odprli tri nove objekte: sodobno vojašnico, ambulanto in vojaško restavracijo. Ob tej priložnosti so v kulturnem programu nastopili folkloristi kulturno-umetniškega društva Matija Valjavec iz Preddvora in osnovnošolci iz Šenčurja. Slavnostni govornik, komandant vojašnice Stane Žagar, podpolkovnik Momčilo Marjanec je

v svojem govoru poudaril: »Trideseto obletnico zmage nad fašizmom v drugi svetovni vojni praznujemo vse napredne sile v svetu kot svoj veliki praznik in kot pomemben datum, ki označuje novo etapo v svetovni zgodovini. Fašizem je pod oznako kljukastega križa razvijal ideologijo o nemškem 'nadčloveku', ideologijo rasnega in nacionalnega sovraštva, ideologijo antikomunizma.«

(Stran 5, 6)

25. aprila zvečer je bila v kinu Center osrednja proslava občine Kranj v počastitev 27. aprila in 1. maja ob 30-letnici osvoboditve naše domovine. Pokroviteljstvo nad to prireditvijo je prevzela naša delovna organizacija. Svečani govor je imel predsednik občinske konference socialistične zveze tov. Slavko Malgaj.

(Stran 4, 6)

Sobota, 26. aprila. Koncertna dvorana Delavskega doma v Kranju je nabito polna. Člani hrvatskega kulturno umetniškega društva Prigorec iz Markuševca so vrnili obisk našim folkloristom. Seveda je bila to hkrati priložnost, da nam Savčanom zapojejo in zaplešejo.

njihov glas pri petju najbolj nedvoumno odraža razpoloženje ob različnih priložnostih. In ko jih takole gledam, poslušam in ko vem, da se k tem kulturnim izživiljanjem zbirajo in zberejo po napornem rednem delu, jih še bolj cenim. Ker se ne prodajajo, ker želijo s pesmijo in

Dekleta — folklorne skupine HKUD — Prigorec iz Markuševca

Njihove pesmi in njihovi plesi, tako značilni in svojstveni kot gorenjski in belokranjski, so nas navduševali polni dve uri. Večini poslušalcev in gledalcev so pričarali povsem nov melos in ambient, značilen za južni del naše domovine, pa vendar prepleten z elementi ljudske ga izročila pokrajini, kjer se stikata Slovenija in Hrvatska.

V pesmih in plesih so nam še kako nazorno prikazali življenje, delo, ljubezen, veselje in žalost preprostega človeka, zagorskega kmeta in

plesom v sebi ter pri gledalcih vedno znova poživljati ljubezen do domovine, do dela in do ljudi. In tudi, ker želijo, da bi bili vsi ljudje med seboj prijatelji, da bi se še bolj poznali. Kako malo je včasih potrebno za to.

Ko se takole v imenu gledalcev in poslušalcev zahvaljujem za prijeten večer, za prijetno doživetje, čutim tudi hvaležnost do Savčanov, pobudnikov in organizatorjev takih srečanj. In prepričan sem, da si jih mnogi še želite.

J. Štular

Sejem plastike, gume in sintetičnega kavčuka

Četrty mednarodni sejem plastike, gume in sintetičnega kavčuka bo letos v sarajevski Skenderiji od 10. do 15. novembra.

Sejem je nastal kot potreba, da se na enem mestu srečajo ponudba, povpraševanje kot poraba in seveda zato, da se na takem mestu ustvari poslovno-komercialna in znanstvenoteknična informacija o materialih, imenovanih že v naslovu.

Na sejmu se vsako leto pojavijo jugoslovanski proizvajalci, predelo-

SKENDERIJA
CENTAR ZA KULTURNO SPORTSKU
DRUŠTVENO I PRIVREDNU DJELATNOST

valci in trgovski predstavniki te vrste materialov kakor tudi veliko število vodilnih svetovnih firm s tega področja. S tem pa so koristniki in potrošniki teh materialov dobili boljše in kvalitetnejše informacije o proizvodnji in možnostih uporabe teh surovin. Pri tem je bilo zabeleženih nekaj primerov zamenjave kompletnih investicijskih projektov, ki so, namesto klasičnih, uvedli sodobno uporabo plastike in gume.

Ni potrebno posebno poudarjati, da se vsem razstavljalcem odpirajo velike možnosti, da poslovnim partnerjem predstavijo proizvodnjo s tega področja v Jugoslaviji, kar občutno povečuje podpisovanje pogodb na sejmu in izven njega. Vsekakor k temu pripomorejo tudi druge poslovne akcije, v katere se, poleg ostalih vključuje tudi Gospodarska zbornica Jugoslavije.

Tako je svet za kemično industrijo in industrijo gume GZJ v sodelovanju z gospodarskimi zbornicami socialističnih republik, združenjem, organizatorjem sejma in drugimi pripravil akcijo za vključitev vseh proizvajalcev in predelovalcev plastike, gume in sintetičnega kavčuka ter spremljajoče dejavnosti (proizvajalcev primarnih in sekundarnih surovin, opreme in drugih zainteresiranih dejavnikov), da se samoupravno povežejo za enoten nastop na sejmu plastike, gume in sintetičnega kavčuka. To pomeni, da se združenja s teh področij neposredno vključujejo v realizacijo in koncept sejma v skladu z željami, potrebami in interesi. Predlog besedila samoupravnega sporazuma je že poslan vsem proizvajalcem v Jugoslaviji. Pričakujejo, da ga bodo konec maja že podpisali.

Na mednarodnem sejmu plastike, gume in sintetičnega kavčuka je že tradicija, da je hkrati tudi Internationalni simpozij o gumi in plastiki.

Cilj znanstvenega simpozija je informirati vse zainteresirane z neposrednimi razlagami avtorjev.

Komisija za znanstvene razprave, ki jo sestavljajo ugledni univerzitetni profesorji in strokovnjaki s tega področja, je izbrala za letošnji simpozij 11. in 12. novembra štiri tematska področja predelave, plastike in gume, za katere obstaja veliko zanimanje vseh, ki se ukvarjajo s to dejavnostjo, ker se te teme pojavljajo prvič na takšnih znanstvenih srečanjih.

S področja plastike sta predlagani dve temi: plastične mase v elektro-industriji in novi postopki v proizvodnji ter predelavi plastičnih penastih materialov.

Tudi s področja gume sta predlagani dve temi: predelovanje elasto-merov in poliuretani.

Na pobudo združenja upodablja-jočih umetnikov, Zveze arhitektov, gospodarstvenikov in uprave sejma je sprejeta zamisel za organiziranje tematske razstave z delovnim naslovom — DESIGN — oblikovanje plastike v proizvodnji pohištva in opreme za stanovanje in delovne prostore.

Pobudniki razstave zaradi vse večje uporabnosti plastike v skoraj vseh industrijskih panogah pričakujejo, da bo tudi za to manifestacijo v okviru sejma veliko zanimanje.

L. Mrz

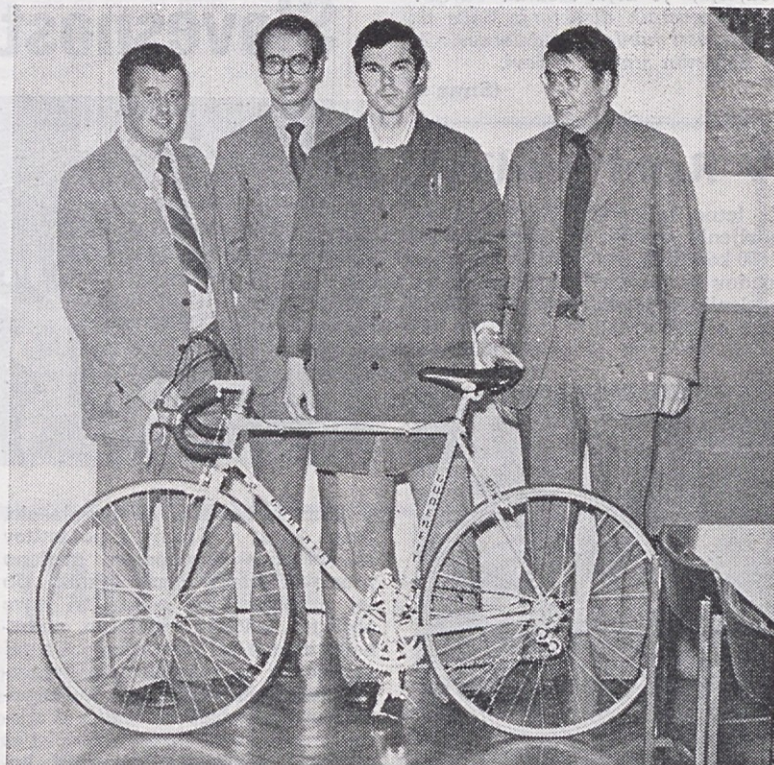
Darilo kolesarjem

Ko se je pred kratkim v Savi mudil gospod ROLF RENZ, predstavnik NORDD DEUTSCHE IMPORT iz HAMBURGA, ki že vrsto let uspešno prodaja našo avtomobilsko pnevmatiko na nemškem trgu, je prijetno presenetil člane našega kolesarskega kluba. Na enem od prejšnjih poslovnih obiskov je gospod Renz izvedel, da imamo močno kolesarsko ekipo (klub) in se odločil, da našim kolesarjem pokloni dirkalno kolo. Kolo je nemške izdelave in je po oceni naših kolesarjev zelo kvalitetno.

V prisotnosti glavnega direktorja tov. Filipa Majcna je v sejni sobi stare upravne stavbe gospod Renz izročil to lepo darilo Simonu Tulipanu, ta pa je povabil gospoda Renza, da postane častni član kolesarskega kluba Sava, kar je z veseljem sprejel in obljubil, da bo poskrbel tudi za rezervne plašče za kolo.

V znak hvaležnosti bodo člani kolesarskega kluba Sava poslali gospodu Renzu tudi dres savskih kolesarjev.

L. Mrz

Filip Majcen, RENZ (junior), Simon Tulipan in gospod Rolf Renz

Zaključki konference in program dela

V treh zadnjih številkah glasila smo izčrpno poročali o pripravah in poteku konference ZK Sava, objavili smo vse pomembnejše diskusije s konference. Za sklep te obsežne informacije pa smo pripravili še zaključke konference, ki predstavljajo ne samo zaključke, temveč tudi natančne smernice za nadaljnje delo vseh komunistov v delovni organizaciji.

O izvrševanju vseh sklepov in zadanih nalog pa bomo pisali v naslednjih številkah Save in stalno spremljali vse akcije.

1. V tozdih moramo doseči take družbenoekonomske odnose, da bodo delavci v tozdih dejanski in neposredni nosilci reprodukcije in gospodarjenja.
2. Odnosi med delavci tozdov morajo temeljiti na enakopravnosti in sprejemanju odločitev v pogojih medsebojne odvisnosti in odgovornosti.
3. Boriti se moramo proti popolnemu združevanju sredstev tozdov na višjih nivojih in prenosu odločanja o usodi teh sredstev izven tozdov.
4. Preprečiti moramo združevanje sredstev brez programov, ki morajo biti osnova za zavestno odločitev delavca.
5. Doseči moramo tako informiranje, da bo delavec v tozdu poznal razloge za svoje odločitve in posledice takih odločitev.
6. Ena od osnovnih nalog dela vsakega člana ZK mora biti skrb za izboljšanje vseh vrst discipline. V ta namen je potrebno izdelati kriterije, ki bodo enotni za celo delovno organizacijo.
7. Zagotoviti je treba organizirano delo samoupravne delavske kontrole in takoj pričeiti z izdelavo pravilnika ter usposabljanje članov samoupravne delavske kontrole.
8. Položaj delavcev v delovni skupnosti skupnih služb moramo razvijati v smeri združevanja njihovega dela z delavci v tozdih, kot dejavniku, soustvarjalcu nove vrednosti.
9. Boriti se moramo za odnose solidarnosti in vzajemnosti med delavci pri samoupravnem sporazumevanju o razporejanju dohodka in delitve osebnih dohodkov. Pri tem moramo upoštevati, da je dohodek družbene kategorije in da ustvarjeni dohodek ni vedno izključno rezultat dela delavcev nekega tozda, ampak je lahko to rezultat trenutnih tržnih razmer.
10. Vodstva osnovnih organizacij in sveta ZK morajo enkrat mesečno poročati občinskemu komiteju ZKS o delu in problemih svoje organizacije.
11. Vse osnovne organizacije ZK morajo vsaj dvakrat letno oceniti aktivnost slehernega komuniste; oceno pripravi sekretariat osnovne organizacije, o njem pa razpravlja in sklepa osnovna organizacija oziroma svet ZK na rednem sestanku.
12. Čimprej je potrebno ustanoviti nove osnovne organizacije ZK tam, kjer so za to dani pogoji.
13. Informiranje mora biti temelj delovanja ZK in način, s katerim bomo pravočasno seznanjali članstvo o aktualnih problemih delovne organizacije in širše samoupravne skupnosti. Posebno vlogo mora odigrati glasilo INUS, ki mora izhajati tedensko.
14. Zagotoviti moramo demokratičen način dela, ki bo zagotovilo za enotnost akcij vseh družbenopolitičnih organizacij.
15. Utrjevati in krepiti je treba idejno enotnost članstva. Kritično je treba obravnavati člane ZK, ki kršijo disciplino, kvarijo ugled organizacije, se oportunistično obnašajo in tako slabijo njeno enotnost.
16. Preprečiti moramo vsako težnjo posameznikov — komunistov, posebno vodilnih, ki si poskušajo ustvariti poseben položaj v ZK.
17. Vsaka osnovna organizacija ZK mora sprejeti svoj program idejno-političnega usposabljanja svojih članov s posebnim poudarkom na pravicah in dolžnostih komuniste ter najpomembnejših vprašanih današnjega časa.
18. Komunisti morajo biti, v povezavi z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami, nosilci vseh akcij za uresničevanje ustave in vseh spremljajočih družbenoekonomskih odnosov v delovni organizaciji.
19. Se nadalje morajo biti komunisti polno angažirani pri oblikovanju in spremljanju socialne politike na vseh področjih. Posebno kritično je treba oceniti izvajanje le-te v delovni organizaciji.
20. Pri izbiri kadrov za vodilna delovna mesta in funkcije moramo dosledno zagotavljati, da ta mesta zasedajo ljudje, ki so delavsko — razredno usmerjeni, ki uživajo ugled in podporo delovnih ljudi, torej takšni, ki bodo prispevali k uspešnemu razvoju socialističnih samoupravnih odnosov v naši družbi.
21. Nenehna naloga vseh članov in organov mora biti sprejemanje novih članov v članstvo ZK, posebno iz vrst mladih in neposrednih proizvajalcev.
22. Zavzemati se moramo za take poslovne odnose v delovni organizaciji, ki bodo po samoupravnih načelih zagotavljali uresničitev osnovnih ciljev, predvidenih z gospodarskim načrtom za leto 1975.
23. Spremljati in vzpodbujati moramo akcije, s katerimi se bo dosegel dvig storilnosti in kvalitete proizvodnje, zniževanje stroškov na enoto proizvodnje z izkoriščanjem vseh notranjih rezerv. Pri tem moramo razvijati kapitalno intenzivno visoko produktivno ter tehnološko zahtevno proizvodnjo.
24. Zagotoviti je treba kazalce, ki bodo omogočali spremljanje rezultatov dela posameznih akcij v gospodarskem načrtu 1975 v racionalni in razumljivi obliki po posameznih stroškovnih mestih, za posamezne tozde, delovne skupnosti, skupnosti tozdov in za delovno organizacijo kot celoto.

Pred člani ZK so pomembne naloge. Posnetek je s konference ZK v TAP

25. Učinki vseh akcij morajo biti vrednostno izkazani tako, da delavci v tozdu na osnovi rezultatov lahko spremljajo povečanje svojega dohodka glede na preteklo leto.
26. Prizadevanja v zvezi z uresničitvijo gospodarskega načrta 1975 in akcijskega programa predstavljajo prispevek k lastni stabilizaciji in k stabilizaciji oziroma povečanju akumulativnosti in odpravljanju nelikvidnosti v širšem smislu, s čimer uresničujemo cilje resolucije o družbeno-ekonomskem razvoju v Sloveniji za leto 1975.
27. Usmerjati moramo nadaljnje združevanje dela v skladu z ustavnimi določili in se boriti proti lokalno ali regionalno zaprtim sistemom. Prav tako pa moramo izpopolniti organiziranost v že pripojenih tozdih.
28. Na področju samoupravnega povezovanja tozd — krajevne skupnosti — mora občina skrbeti za uskladenost akcij v vseh oblikah samoupravnega in političnega odločanja.
29. Zagotoviti je treba samoupravno povezanost tozdov in krajevnih skupnosti na vseh področjih, kjer lahko sodelujejo oz. imajo skupne potrebe, kot na primer na področju SLO, družbene samozaščite, stanovanjskega gospodarstva itd. Oblike sodelovanja je treba navesti v samoupravne akte tozdov.
30. Zagotoviti je treba informiranost članov ZK o stanju in razmerah v delovni organizaciji, krajevni skupnosti in občini, predvsem o problemih, ki so jih člani ZK dolžni reševati, da bi bilo združevanje bolj uspešno.
31. Razvijati in usmerjati je treba sistem svobodne menjave dela preko samoupravnih interesnih skupnosti — predvsem s krepitvijo zainteresiranosti predstavnikov uporabnikov za čim bolj neposredno uveljavitev interesov delavcev — s pravilnim kadrovanjem in vzgojo (izobraževanjem) delegatov za delo po delegatskem sistemu.
32. Izvrševanje vseh sklepov je treba stalno spremljati in po potrebi ukrepati — organizacijsko, kadrovske ali disciplinske.
33. ZK mora veliko večjo pozornost posvetiti tudi iznajditelstvu, novatorstvu ter racionalizatorstvu.
34. Uresničiti moramo načelo »kulturo narodu«. Oceniti stanje in izdelati konkreten program dela ZK in ostalih družbenopolitičnih organizacij.

Pojasnilo

V prejšnji številki Save je bila kot nadaljevanje informacij s konference ZK — objavljena tudi naslednja trditev:

— s tiskarnami smo bili nenehni boj za kvaliteto in pravočasnost (nekateri delavci v tiskarnah smo prosili skoraj na kolenih, se kregali z njimi, jih podkupovali, jim grozili ali zahtevali »višje« intervencije).

Avtor tega je spodaj podpisani.

V Gorenjskem tisku, kjer nam tiskajo časopis, so bili zaradi te izjave prizadeti, češ da so napadeni, da so prikazani kot nesolidno podjetje, da njihovi delavci sprejemajo podkupnine ipd.

Resnici na ljubo moram povedati, da v citiranem besedilu nikakor ni mišljen Gorenjski tisk. Reči moram celo, da so nam delavci Gorenjskega tiska velikokrat priskočili na pomoč. Marsikaj in marsikdaj so nam naredili usluge, ki so presegale samo poslovne obveznosti. To še posebej velja za ročno in strojno stavnico, tiskarno in knjigovoznico. Prepričan sem, da pa vsi bralci tega zapisa niste tako razumeli. Vse besedilo se v glavnem nanaša na ciklostilno razmnoževanje, tudi tisto o neuporabnih statutih.

To pojasnilo nisem napisal zato, ker bi se bal odgovarjati pred ZK (kot je zagrozil nekdo v GT), ampak zato, ker nikakor ne želim in tudi ne smem — prizadeti delavcev v omenjenih oddelkih.

Jože Stular

Ob praznovanju 1. maja

Letošnje praznovanje 1. maja je bilo bolj slovesno kot pretekla leta. To je tudi razumljivo, saj je to praznovanje sovpadlo s praznovanjem 30. obletnice osvoboditve. Načrte praznovanja so delale tako družbenopolitične organizacije, društva kot tudi delovni ljudje širom po naši domovini; cilj enih kot drugih pa je bil — čimlepše praznovati pridobitve narodnoosvobodilne borbe.

Krajša uradna praznovanja tega praznika so bila v šolah, delovnih organizacijah, na terenu, v društvih. Osrednje praznovanje v občini Kranj pa je bilo na Joštu nad Kranjem. Ljudi, ki so se kljub oblač-

nemu vremenu in občasnim deževnim ploham napotili peš na kraj praznovanja, so že v Pševem pozdravili zvoki koračnic, ki so prihajali z vrha hriba. Počasi nadaljujemo pot proti vrhu. Lepo okrašena okolica, pesem borbe in dela in ne preveč velika množica ljudi čaka na uradno slovesnost. O pomenu delavskega praznika spregovori sekretar občinskega sindikalnega sveta tov. Miran Štefe. Svoj govor prične z besedami: »Danes, prav na tem mestu, oživljamo tradicijo predvojnih revolucionarjev — komunistov in naprednega delavstva Kranja in Gorenjske, ki so v težkih, skoraj ne-

mogočih razmerah praznovali 1. maj, s ponosom in pesmijo. Danes, ko že 30 let praznujemo 1. maj, praznik dela, kot svobodno ljudstvo, nas navdaja ponos nad delovnimi uspehi, rezultati naše samoupravne socialistične družbe. Težko je v nekaj besedah opisati veličino tega praznika.«

Na koncu svojega govora se je tov. Štefe zavzel, da bi takšno skupno praznovanje 1. maja postalo tradicionalno. Po končani slovesnosti pa se je praznovanje nadaljevalo ob pogovorih, igri, petju, za kar ima zaslugo tudi solidna postrežba v domu. Bolj ko se je dan bližal poldnev, več je bilo izletnikov. Cele družine, posamezniki ali velike družbe, vse je hotelo ta dan izko-

ristiti, kot se prazniku spodobi. Tudi v popoldanskem času je bil tu obisk velik, tako je bilo tudi na drugih izletniških točkah.

Za konec naj zapišemo še razmišljanje o naši — savski udeležbi na tej slovesnosti. Kljub temu, da so bili člani kolektiva o tem pravočasno obveščeni, razen redkih posameznikov, ki bi jih lahko prešteli na prste, in skupine savskih tabornikov, drugih ni bilo videti. Udeležba na tej prireditvi in podobnih prireditvah bi bila lahko večja, kdo pa bi moral biti organizator, pa ni pomembno. Mogoče sindikat, mladina ali celo referent za šport in rekreacijo.

Bo drugo leto drugače? Želeli bi, da bi bilo. J. Jereb

Osrednja proslava občine Kranj

25. aprila zvečer je bila v kinu Center osrednja proslava občine Kranj v počastitev 27. aprila in 1. maja ob 30-letnici osvoboditve naše domovine. Pokroviteljstvo nad to prireditvijo je prevzela naša delovna organizacija.

Svečani govor je imel predsednik občinske konference socialistične zveze tov. Slavko Malgaj. V svojem govoru je orisal pomen vseh treh praznikov in vlogo partije pri osveščanju širokih ljudskih množic za borbo proti okupatorju in v kasnejših letih pri razvijanju novih samoupravnih družbenih odnosov. Po govoru so podelili 13. Savčanom odlikovanje, s katerim jih je odlikoval predsednik republike tov. Josip Broz-Tito za prizadevanja pri graditvi naše socialistične republike.

Odlikovanja so prejeli:

1. Bruno Skumavc — red dela z zlatim vencem
2. Mirko Faganel — red zaslug za narod s srebrno zvezdo
3. Alojzija Planinšek — red zaslug za narod s srebrno zvezdo
4. Valentina Semen — red dela s srebrnim vencem
5. Alojz Šmigoc — red dela s srebrnim vencem
6. Janez Tolar — red dela s srebrnim vencem
7. Alojz Sedej — red dela s srebrnim vencem
8. Ivanka Žigon — red dela s srebrnim vencem

Proslave dneva osvobodilne fronte in 1. maja — v organizaciji in pod pokroviteljstvom Save — se je udeležilo tudi veliko Savčanov

Ob praznovanju dneva OF in 1. maja je dobil odlikovanje tudi Alojz Šmigoc

9. Pavla Rančov — red dela s srebrnim vencem
10. Janko Korbar — red dela s srebrnim vencem
11. Nada Grabnar — medaljo dela
12. Francka Konjar — medaljo dela
13. Franc Vodnik — medaljo dela

Nato so podelili občinska priznanja osvobodilne fronte. V nadaljevanju je sledil kulturni program, v katerem so sodelovali akademski komorni zbor, savska folklorna skupina in oktet ter recitatorji.

J. Jereb

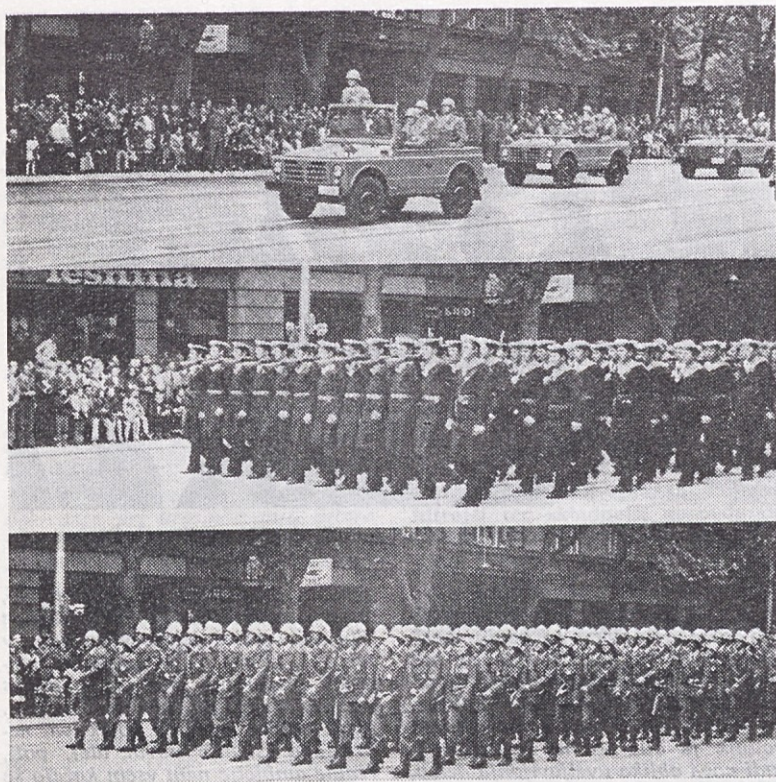
Naše poveljne uspehe moramo ohraniti našim zanamcem

V teh dneh mineva 30 let od zmage nad fašizmom. Za naše narode to ni bila zgolj vojaška zmag; bilo je nekaj več: izbojevana je bila vojaško-politična zmag; revolucija. Ta boj je bil izbojevan, začel se je drug: boj za obnovo porušene, opustošene in izropane domovine; boj za nove delovne odnose, za samoupravljanje; boj za novega človeka. Dogodki zadnjih 30 let so se vrstili s filmsko naglico in zato ni čudno, da kronisti niso uspeli zabeležiti vseh velikih uspehov našega napredka. Vrzal, ki je tu nastala, bo po-

trebno zamašiti in v zgodovino dati tisto, kar ji gre.

Skromen poizkus na tem področju je v tem jubilejnem letu napravil prizadevni kolektiv Gorenjskega muzeja, ki je v Kranju pripravil razstavo z naslovom Gorenjska industrija od 1945 do 1975. leta. Zapisal sem skromen poizkus, a je že ta vreden vse pohvale, že zaradi poizkusa samega, ki je dejansko prvi na Gorenjskem.

Obdobje po vojni bi Jugoslovani, predvsem pa prebivalci Gorenjske, (Nadaljevanje na 6. strani)

Veličastnost parade ni bila samo v prikazu naše moči ampak in predvsem v naši enotnosti, bratstvu in prijateljstvu med narodi in narodnostmi Jugoslavije

Bil sem na paradi v Beogradu

Prebudil me je dan, dan, ki je veliko obetal: 9. maj. Lepšega dne za veliko svečanost si ni mogoče zamisliti. S fotoaparatom okoli vratu sem čez dobro uro izstopil iz letala na beograjskem letališču Surčin. Že samo letališče se mi je zdelo tako svečano, da niti opazil nisem temne oblake, ki so se z vseh smeri nabili proti Beogradu. Že sem razmišljal o tem, koliko me bo stal nov dežnik. Ne vem zakaj, toda nekaj mi je nenehno govorilo, da mi dežnik ne bo potreben. Tako je tudi bilo. Na že prej dogovorjenem mestu sem dobil propustnico, brez katere nihče ni smel na samo prizorišče velike parade zmage. Komaj sem se prebil na zborna mesto. Veliko je bilo takih, ki niso imeli propustnic, pa so si hoteli bolj iz bližine ogledati parado. Končno sem le ves pomečkan in pohojen prišel na zborna mesto pred ambasado ČSSR. Že doma sem koval načrte, kako bom s fotoaparatom skakal med udeleženci parade in jih iz vseh mogočih zornih kotov fotografiral. Na žalost mi je ostal le en zorni kot, tam nekje izza ulične svetilke Bulevarja Revolucije. Vseeno sem bil zadovoljen, ker me ni nihče vprašal za dovoljenje za snemanje.

Do začetka parade je ostalo še nekaj manj kot ena ura. Imel sem dovolj časa opazovati ljudi okoli sebe in lahko sem ugotovil, da ljudje veliko pričakujejo od parade zmage. Tik pred začetkom parade se mi je zdelo, kot da je ves Beograd na Bulevarju Revolucije. Nedaleč od mene se je glavnina parade pripravljala za slavnostni začetek. Komandant parade general polkovnik Džoko Jovanič je dajal še zadnja navodila svojim spremljevalcem. Tik pred deveto uro nas je aplavz množice v ulici Maršala Tita opozoril,

da prihaja naš vrhovni komandant in predsednik republike Josip Broz-Tito s svojo soprogo Jovanko in spremstvom. Do tega trenutka je bila slavnostna tribuna pred Zvezno skupščino zasedena z mnogimi uradnimi gosti iz vseh republik in predstavniki ambasad v Jugoslaviji.

Točno ob deveti uri je komandant parade krenil v paradnem vozilu proti slavnostni tribuni. Čez nekaj trenutkov je general Jovanič predal raport vrhovnemu komandantu tovarišu Titu in ta mu je odgovoril, da se parada lahko začne. Od tega trenutka so se dogodki vrstili s filmsko naglico. Prvi ešalon so sestavljali narodni heroji revolucije. Za njimi so se vrstile vrste elitnih enot JLA, teritorialne obrambe, civilne zaštite, enot specializiranih ekip, mladinskih enot na koncu še ešalon naših najzaslužnejših športnikov.

Ljudje okoli mene so bili tako navdušeni, da niso v tem trenutku videli nič drugega, kakor kolone in vrste kakor pod vrstico zvrščenih uniformiranih fantov in deklet. Tudi mene je iz te zamaknjenosti predramil nenaden trušč stoterih motorjev, bojnih vozil, tankov, tovornjakov, ki so se počasi pomikali proti tribuni. Sele v tem trenutku sem se resno začel spraševati: »Ali je res kdo na svetu tako nor, da se bo upal napasti našo domovino?« Če gleda našo parado zmage, bo zagotovo spremenil svoje stališče.

Sam sem gledal že veliko parad in na vsaki paradi do sedaj sem lahko opazoval, kako je kakšna država močna v oborožitvi. Toda naša parada zmage je bila vse drugo kot prikazovanje zgolj le oborožitve naše JLA, temveč je poglavitni podarek bil na naši zamisli ljudske

obrambe, katere nosilec je človek, delavec, mladinec... Zopet bomo dopovedovali, in če bo potrebno tudi dopovedali, svetovni javnosti, da se bomo zlahka uprli kateremu koli agresorju ne samo z enotami JLA, temveč bo pripravljen braniti našo neodvisnost in samoupravni socializem vsak državljani SFRJ, ki je oborožen in vključen v splošni ljudski odpor.

Vračal sem se domov in pre-

mišljal o tem, kaj je pomenilo teh trideset let nenehnega boja za obnovitev porušene Jugoslavije, naš ekonomski razvoj od ene najbolj nerazvitih dežel do današnje Jugoslavije, ki je lahko vzor vsem razvitim in nerazvitim deželam. Tudi tisti najbolj skeptični Jugoslavlani lahko od današnjega dne drugače gledajo na vse, kar se okoli njih dogaja.

Vladimir Lacko

Slovesnost v vojašnici »Stane Žagar« v Kranju

V četrtek, 8. maja so v vojašnici Stane Žagar v Kranju v počastitev 30. obletnice osvoboditve svečano proslavili pomemben praznik. Ob tej priložnosti so odprli tri nove objekte: sodobno vojašnico, ambulantno in vojaško restavracijo. Ob tej priložnosti so v kulturnem programu nastopili folkloristi kulturno-umetniškega društva Matija Valjavec iz Preddvora in osnovnošolci iz Senčurja. Slavnostni govornik, komandant vojašnice Stane Žagar,

ža razvijal ideologijo o nemškem »nadčloveku«, ideologijo rasnega in nacionalnega sovraštva, ideologijo antikomunizma.

V močnih narodnoosvobodilnih gibanjih, ki so nastala, da se uprejo fašizmu in imperialistični agresiji, so v drugi svetovni vojni nastale in zmagale številne narodne, v osnovi socialistične revolucije. Zato so tudi rezultati in posledice druge svetovne vojne v celoti vplivale na potek svetovne zgodovine.

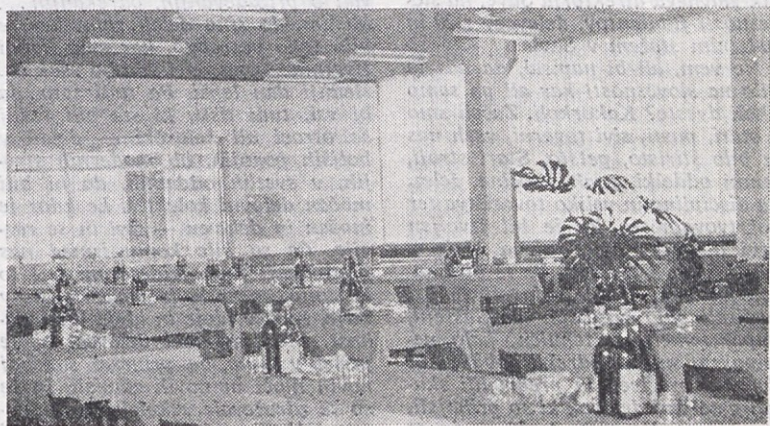

Med gosti na svečanosti so bili tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov Save

podpolkovnik Momčilo Marjanec je v svojem govoru poudaril: »Trideseto obletnico zmage nad fašizmom v drugi svetovni vojni praznujejo vse napredne sile v svetu kot svoj veliki praznik in kot pomemben datum, ki označuje novo etapo v svetovni zgodovini. Fašizem je pod oznako kljukastega kri-

Poleg nastanka novih socialističnih dežel in socializma kot svetovnega procesa, so se te posledice izkazale tudi v osvobajanju velikega števila kolonialnih narodov in v razpadu svetovnega kolonialnega sistema.«

(Nadaljevanje na 6. strani)

Notranjost nove jedilnice v vojašnici Stane Žagar

Slovesnost ...

(Nadaljevanje s 5. strani)

V svojem govoru je podpolkovnik Momčilo Marjanec orisal zgodovinski pomen naše narodnoosvobodilne borbe, zgodovinski pomen in vlogo KPJ s tovarišem Titom na čelu. Potem je govoril o herojski borbi naših narodov, o velikih izgubah in končni zmagi.

Dan zmage je označil zaključek borbe na vseh vojnih področjih, v istem času pa je oznanil nadaljevanje boja za revolucionarno preobrazbo naše družbe, za obnovo in socialistično izgradnjo domovine.

»V Jugoslaviji je v povojnem času storjen korenit ekonomski in družbeni napredek. V treh desetletjih mirnega življenja smo dosegli toliko, za kar je bilo v drugih deželah potrebno trikrat toliko časa.

Vse te velike delovne zmage, ki so ustvarjene z energijo, talentom in veliko voljo vseh delovnih ljudi, so istočasno tudi rezultati novih družbenoekonomskih in poli-

Podpolkovnik Momčilo Marjanec je svoj govor končal z besedami: »Dan zmage proslavljamo z občutkom posebne radosti, ker se na čelu SFRJ, ZKJ in oboroženih sil nahaja tovariš TITO revolucionar, ki je prižgal plamen upora 1941., vrhovni komandant — strateg, ki je zmagovito vodil NOV in POJ do končne osvoboditve domovine, državnik, ki je do popolnosti uveljavil princip enakopravnosti v vseh vidikih mednarodnih odnosov, graditelj socialističnega samoupravljanja, bratstva in enotnosti odpora. Titove misli in delo so vtakne v našo obrambno zavest in prakso. Njegov znani aforizem »tutjega nočemo, svojega ne damo« vzpodbudi v nas neizčrpno moč, kadarkoli se pojavi tuja nevarnost, kadarkoli se porajajo apetiti po našem ozemlju, kadarkoli se pojavi želja vmešavati se v naš notranji razvoj, kadarkoli se pomanjšuje naš veliki prispevek k zmagi nad fašizmom v drugi svetovni vojni. Titovo ime je simbol vseh naših zmag.«

V nadaljevanju slovesnosti je govoril tudi pomočnik komandanta ljubljanskega armadnega področja.

Stoenainosemdeset Savčanov je v Savi nad dvajset let

odgovornejša dela in formirali novo vojsko — vojsko delavcev za izgradnjo nove domovine in novih družbenih odnosov. Naši vodniki so bili tudi — tedaj maloštevilni — strokovni delavci, ki so vzgajali nov kader, temelje današnje Save. Naš vodnik je bila — ne nazadnje — tudi nova oblika uveljavljanja delavca — samoupravljanje.

Nima pomena pisati in opisovati spominov. Bili so trenutki radosti pa tudi obupa, osebnih padcev in

vzponov. Kolektivno in posamično, enotno in razdvojeno. Pa vendar je bila že v večini delavcev pognana v tek sila, ki nas je po zakonu vztrajnosti pripeljala sem, kjer danes smo; ta sila pa ni zaustavljena. Nove oblike krepitve kolektiva, prestopanje iskanje novih idej, poti, realne ambicije nam vsem kažejo še lepši jutri.

Zato smo veseli priznanja in zato smo veseli, da pripadamo takemu kolektivu.

Našim zanamcem ...

(Nadaljevanje s 4. strani)

Iahko imenovali obdobje industrijske revolucije, čeprav je Gorenjska že pred vojno veljala za industrijsko pokrajino. Več kot polovico industrijskih podjetij je izšlo po vojni iz obrti. Pomen obrti je za našo regionalno industrijo izreden, razvoj pa jasn in smiseln. Iz rokodelca nastaja delavec za strojem, ki se je v veliki meri v tem času sellil iz zatohlih in majhnih delavnic v velike delovne hale, kjer ročno delo zamenjajo tekoči trakovi in avtomatika. Z investicijami v tehniški in kadroviski razvoj, z izgradnjo novih objektov raste fizični obseg proizvodnje; asortiman izdelkov je iz dneva v dan večji. Porajala so se nova industrijska središča: Kropa, Železniki, Žiri, Lesce, Radovljica.

Vse to se nam zdi samo po sebi umevno, vsakdanje, vendar moramo to obdobje v vidni podobi ohraniti našim zanamcem. Da je to potrebno, ni nobenega dvoma, saj so se že zdaj ob pripravi te skromne razstave pokazale težave pri zbiranju gradiva. Ponosni smo na naš razvoj, zato si moramo prizadevati, da o tem zvedo tudi prihodnji rodovi. Da pa bo to res tako, pa je na nas samih, da bomo podprli prizadevanja strokovnih sodelavcev muzejev in jim nudili vso pomoč pri zbiranju gradiva in jih po možnosti tudi sami opozarjali na zanimivosti, ki so izrednega pomena za zgodovino.

Ogled razstave v Tavčarjevi 43 toplo priporočamo!

Komandant vojašnice Momčilo Marjanec je prerezal vrvico v novo vojaško poslopje

tičnih odnosov, rezultat razvoja in rasti socialističnega samoupravljanja. Tudi JLA je v vsem povojnem času šla v korak s splošnim razvojem in napredkom družbe. Zato tudi danes na tem mestu poudarjam našo stalno obveznost, da krepimo budnost in sigurnost, da krepimo in razvijamo duh varnosti in kulture, da vse to v praksi vsakodnevno tudi potrjujemo.«

ja generalpodpolkovnik Milan Doljevič. S slovesnosti so poslali pismo tovarišu Titu. Po svečanosti pa je komandant garnizona povabil vse prisotne goste na ogled novih objektov, ki predstavljajo veliki pridobitev kranjske vojašnice Stane Zagar in so lep prispevek k praznovanju 30. obletnice osvoboditve.

L. Mraz

Dali ste pomemben delež k razvoju podjetja

je dejal Helmut Turzanski, namestnik glavnega direktorja Save, na slovesnosti jubilarantov, delavcev z 20 in 30-letnim stažem v Savi.

Ne vem, ali bi napisal, da nas je bilo na slovesnosti kar ali pa samo okoli dvesto? Kakorkoli. Začeli smo v stari, pust, sivi tovarni, vseh nas je bilo štiristo, petsto. Stari stroji, temni oddelki, prah, vročina, železna disciplina in veliko tovarištva ter požrtvovalnosti. Pa je bil izvoljen prvi delavski svet, rojena ideja o gradnji nove tovarne. Pa je bilo narajenih brez števila udarniških ur, podirali smo gozdček na Gaštej, kopali temelje za tehnično halo, neštokrat smo se odrekli dobičku ... Pa smo preživeli in prebrodili skupaj z novimi delavci, ki so prihajali, vse težave. Ne zato, da bi se danes nostalgčno spominjali preteklosti

ali mlajšim domišljavo pripovedovali o prizadevanjih, odrekanih ... Mislil, da smo delali zato, ker je bilo tako potrebno, ker smo hoteli živeti, ker smo želeli, da bo vsak naslednji dan lepši. Pa tudi zato, da bi vsi, tudi tisti, ki ste bili tedaj še otroci ali šolarčki — delali v boljših pogojih, ob modernih strojih, v svetlih oddelkih, da bi bili močan delovni kolektiv. Le kdor je močan in delaven — živi in se razvija. Če so bile komu izmed nas pred dvajsetimi, tridesetimi leti to le sanje, so se le te počasi tkale v želje, želje v ideje in ideje v resničnost. Sleherni novi delavec, ki je prišel v Savo, je prinesel s seboj novih moči in novih zamisli. In te so se združevale v kolektivne odgovore. Naši vodniki so bili borci NOV, ki so po vojni prevzeli naj-

Počastitvi tridesetletnice osvoboditve Jugoslavije se je pridružil tudi Gorenjski muzej. Pripravil so zanimivo razstavo o razvoju gorenjske industrije 1945—1975

Zlati znak Zveze sindikatov Slovenije podeljen Savi

Na podlagi določil statutarne dogovora o organiziranosti in delovanju sindikatov in Zveze sindikatov v SR Sloveniji ter določil pravilnika republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije o podeljevanju zlatega znaka sindikatov Slovenije, je odbor za podelitev zlatega znaka sindikatov Slovenije na svoji seji 17. aprila 1975 sprejel sklep o podelitvi zlatega znaka sindikatov Slovenije v letu 1975.

Zlati znak sindikatov Slovenije prejme v letu 1975 šest sindikalnih organizacij ter petinšestdeset sindikalnih delavcev.

Za večletno vzorno in učinkovito delovanje pri uresničevanju interesov članstva je prejela znak tudi osnovna organizacija sindikata tovarne Sava Kranj.

Zlati znak prejmejo še:

- Osnovne organizacije sindikata SGP Sava Jesenice
- Osnovna organizacija sindikata Kolodvorska restavracija Maribor
- Osnovna organizacija sindikata osnovne šole Oskar Kovačič Skoflje pri Kopru
- Osnovna organizacija sindikata tovarne Sešir Skofja Loka
- Osnovna organizacija sindikata Rudnika lignita Velenje.

Utemeljitev

Gospodarski razvoj Save je bil zelo dinamičen, saj se je obseg proizvodnje iz leta 1950 povečal za 16 krat. Na tako uspešen rezultat je vplivalo pravočasno spoznanje o neolajšljivosti umskega in fizičnega dela. Hitra rast je zahtevala pospešeno prizadevanje za programsko, kadrovske in organizacijsko utrjevanje vseh poslovnih funkcij, kar zagotavlja skladen in kar najbolj ugoden razvoj podjetja.

Dosežena stopnja produktivnosti je enakovredna proizvodnim dosežkom v razvitih zahodnih deželah.

Gospodarska reforma je terjala od delovnih organizacij temeljito analizo učinkovitosti in ustreznih ukrepov za boljše poslovanje.

Delavci Save, organizirani v sindikatu, so bili vedno v ospredju vseh družbenih dogajanj. Začenši s prvim delavskim svetom v Sloveniji, formiranjem upravnega odbora, odborov in komisij pri delavskem svetu, svetov ekonomskih enot, samoupravnih delovnih skupin, zborov delavcev in sindikalnih skupin.

V času gospodarske in družbene reforme je bila Sava med prvimi z izdelanim akcijskim programom in med prvimi je začela uresničevati ustavna dopolnila ter tako ustanovila tozde.

Že leta 1972 sta bila ustanovljena dva tozda in ena samoupravna delovna skupnost skupnih služb. Ta dva tozda sta bila po obsegu proizvodnje razumljivo prevelika, zato so teklo priprave za ustanovitev še dveh tozdov, ki sta začela delovati v začetku leta 1974. S tem pa se ni bil zaključen proces uveljavljanja neposrednega samoupravljanja. S 1. januarjem 1975 deluje v Savi 31 tozdov in 8 samoupravnih delovnih skupnosti.

Pri tem pa ne gre zgolj za formalno ustanavljanje tozdov, ampak za resnično neposredno odločanje delavcev o ustvarjanju in delitvi dohodka, kjer vsakdo vidi in čuti posledice svojih odločitev ter dela.

Vzporedno z ustanavljanjem tozdov so bili sprejeti tudi spremeljajoči samoupravni akti.

Svoje odločitve sprejemajo delavci tozdov na sindikalnih skupinah in na zborih delavcev, ki jih sestavljajo vsi delavci tozdov, ter preko delegatsko izvoljenih organov upravljanja, kot so delavski svet, svet za medsebojan razmerja, svet samoupravne delavske kontrole tozda, ter preko svojih delegatov v organih upravljanja na ravni skupnosti tozdov in delovne organizacije.

Samoupravno povezovanje in združevanje postaja z novo ustavo eno od osrednjih vprašanj boja za hitrejši ter skladnejši gospodarski družbeni razvoj.

Ob izdelavi razvojnega programa do leta 2000 so v Savi ugotovili, da imajo omejene možnosti širitve proizvodnega programa na področju kranjske občine, predvsem zaradi pomanjkanja delovne sile. Iz navedenih razlogov so tekli razgovori o združitvi z delovnimi organizacijami na področju cele Jugoslavije. Razgovori so bili uspešni, ker so bile z novo ustavo dane formalne možnosti za združevanje v takšne oblike organizacije, ko vsakdo ve, koliko vlaga v določeno skupnost in kakšna bo usoda teh sredstev.

Tako je bila uspešno pripravljena in izvedena združitev s Puškarno iz Kranja, Kemično tovarno iz Ljubljane, Tatro iz Ljubljane, Vulkanom iz Niša in Industrijo gume Ruma iz Rume.

Združena Sava ima nad 5500 delavcev, skupni bruto produkt pa bo v letošnjem letu znašal nad 170 milijard starih dinarjev.

Sava je novembra 1973. leta podpisala samoupravni sporazum in se s tem pridružila štiridesetim delovnim organizacijam Slovenije, ki so ustanovili Združenje kemične industrije Slovenije. Med izredno važne naloge je Združenje kemične industrije Slovenije postavilo prizadevanja za izgradnjo domače bazične industrije.

Nadaljnji proces združevanja v okviru Združenja kemične industrije Slovenije je povezovanje v branžne sestavljene organizacije združenega dela — sozde. Na osnovi izražene volje delovnih ljudi trinajstih organizacij združenega dela je bil leta 1974 podpisan samoupravni sporazum o združitvi v sozd Polikem. Glavni cilj združenja je ustvariti močno in učinkovito združeno podjetje, ki bo zagotavljalo poleg racionalnosti poslovanja tudi večjo socialno varnost delavca. Z ustanovitvijo Polikema, v katerem sta združeni proizvodnja in trgovina, so se v prizadevanjih močno približali tudi določilom ustave, ki pravi, da je nujno tesneje povezovati proizvodnjo in trgovino.

Sava se je ves čas po vojni intenzivno vključevala v mednarodne gospodarske tokove. Ne samo z intenzivnim izvozom, ampak v obliki neposredne kooperacije in s tem ustvarila možnosti za neposredno sodelovanje v obliki skupnega vlaganja. Z avstrijsko firmo Semperit in mednarodno finačno korporacijo je podpisala pogodbo o skupnem vlaganju za izgradnjo projekta radialne pnevmatike. V zadnjem času pa potekajo razgovori za povezovanje in kooperacijo Save z deželami v razvoju.

Sava je na svoji poti dosegla velike zmage in uspehe. Letos praznuje 25 let samoupravljanja in 30 letnico dela sindikalne organizacije. Prehoda pot in doseženi rezultati so edino merilo vsega. Treba je zapisati, da so delavci Save ne samo enkrat pokazali svojo zavest, naprednost, delavnost in vero v socializem.

Za celovitejši prikaz dela in življenja delovne organizacije je treba opisati tudi izobraževalno, informativno in socialno dejavnost ter delovanje družbenopolitičnih organizacij, posebej še sindikalne organizacije. To pa je skoraj nemogoče, saj so rezultati plod prizadevanj vseh dejavnikov in je težko potegniti črto in ločiti posamezne prispevke.

Znano je, da delavci Save izločajo največji odstotek v občini (13%), za reševanje stanovanjskih problemov, da namenijo čez 100 starih milijonov za interno obveščanje ter da je šlo skozi izobraževalne akcije Izobraževalnega centra skoraj polovica članov delovne organizacije.

Delo sindikalne organizacije je imelo v preteklosti in ima še posebno danes zelo velik vpliv na razvijanje samoupravnih socialističnih odnosov in na razvoj samoupravljanja. Vedno je pobudnica in nosilka vseh akcij ter razprav v kolektivu.

Glede na izvršene združitve in konstituiranje novih tozdov se je tudi sindikat takoj temu ustrezno organiziral in tako ustanovil 26 osnovnih organizacij — lociranih v Kranju.

V vsakem tozdu so po statutarne dogovoru ustanovili osnovne organizacije sindikata, pred tem pa so še ustanovili sindikalne skupine, ki so neposredna vez z vodstvom osnovne organizacije in osnovna celica delovanja sindikata.

Poudariti moramo, da je bila letošnja sindikalna konferenca Save najuspešnejša v kranjski občini. Rezultati dela organizacije so pokazali, da sindikat v najbolj družbeno razgibanem letu — letu kongresov in nove ustave, ni stal ob strani, ampak se je aktivno vključil v delo na družbenopolitičnem in samoupravnem področju. V tem obdobju je sindikat opravil nemajhno delo pri uresničevanju delegatskega principa v samoupravnem in skupščinskem sistemu ter pri sami izvedbi volitev delegatov oziroma delegacij v samoupravne organe tozdov, skupnosti tozdov in delovne organizacije ter skupščine družbenopolitičnih skupnosti.

Veliko skrb so organi sindikata posvetili tudi reševanju perečih vprašanj na področju socialnega položaja delavcev, varstva pri delu in pogojev dela, družbenega standarda, rekreacije, kadrovske politike, kulturne dejavnosti, delitve osebnega dohodka, samoupravljanja, medsebojnih odnosov, organizacije, gospodarjenja in ne nazadnje tudi utresnejše organizacije sindikata, iz katere naj izvira še večja učinkovitost delovanja.

Poročila in razprave sindikalnih, vodilnih in strokovnih delavcev na konferenci so dokazale, da si je sindikat priboril pravo mesto v družbenem, političnem in samoupravnem življenju delovne organizacije.

Zelo razveseljuje ugotovljeno dejstvo, da obstaja med sindikatom, strokovnimi službami in vodstvom

delovne organizacije zelo tesno sodelovanje ter da s skupnim delom sprejete sklepe sindikata tudi uresničujejo.

V program dela za naslednje obdobje bodo usmerili svoje delovanje predvsem na naslednja področja:

- krepitev nadaljnega samoupravljanja in ustvarjanja novega mesta tozdov, kot jim to daje nova ustava,
- boljše gospodarjenje in zviševanje produktivnosti dela,
- nadaljni integracijski proces
- razporejanje dohodka in delitev osebnih dohodkov,
- krepitev vloge in mesta samoupravne delavske kontrole,
- družbena prehrana, stanovanjska problematika, zdravstvo in tehnično varstvo ter oddih in rekreacija,
- kultura in izobraževanje,
- kadrovska politika,
- sodelovanje z drugimi sindikalnimi organizacijami.

Prepričani smo, da bodo zelo smel, obširen in konkreten program dela, ki so si ga zastavili, tudi uresničili. Tako prepričanje so nam že večkrat potrdili s svojimi rezultati, saj sindikat v Savi v praksi uresničuje načelo: nič, kar je pomembnega za delavca v združenem delu in družbeni reprodukciji, brez sindikata.

LM

V Niš v dveh urah

Prejšnji teden je politični aktiv delovne organizacije obravnaval predlog skupščine občine Niš o prispevku Save za gradnjo niškega letališča.

V Nišu sicer je manjše letališče, a ne morejo pristajati večja potniška letala. Zaradi vse večjega prometa med Nišom in Beogradom ter tudi drugimi mesti v Jugoslaviji so se v Nišu odločili urediti letališče za potniški in tovarni promet. Sredstva bodo prispevala predvsem zainteresirana podjetja v SR Srbiji, še posebno v Nišu. Na Savo pa so se obrnili zaradi tesnega sodelovanja med nami in Vulkanom. Ob tem naj povem, da je potovanje Savčana v Niš ali nekoga iz Vulkanu v Savo precej naporno in traja skoraj ves dan. Pa tudi pošta in ostali tranzit je sedaj precej daljši, kot pa bi bil z otvoritvijo letalske linije Brnik—Beograd—Niš.

Iz vseh razlogov, ki so jih obravnavali na političnem aktivu, so sklenili pripraviti predlog, naj delovna organizacija Sava s svojimi tozdi prispeva za dograditev letališča v Nišu 5 milijonov S din. Prav tolikšno vsoto pa so sklenili prispevati tudi delavci skupnosti tozdov Vulkan.

Jože Stular

V Rumi nov obrat za obnovo avtoplaščev

Vsa stvar se je pričela v aprilu 1974, ko nam je Semperit — Dunaj poslal ponudbo za odkup rabljene tehnološke opreme za protěktiranje plaščev za osebna in tovorna vozila. Ponudba je bila posledica ukinitve enega od dislociranih obratov največje avstrijske firme za protěktiranje avtoplaščev »Merkur« z Dunaja. Semperit skuša na ta način skoncentrirati vso svojo dejavnost v bližini avstrijskega glavnega mesta.

Poleg podatkov o starosti opreme in kalupov (5–9 let) je bila ponudbi za osnovno letno zmogljivost ponujene opreme priložena zanimiva primerjalna analiza porabe materiala pri protěktiranju glede na izdelavo novega avtoplašča. Na ponujenih strojih in napravah je možno protěktirati 50.000 kom plaščev za osebna vozila in 11.250 kom plaščev za tovorna vozila oziroma 200 kom, in 45 kom, na dan. Prihranek pri porabljenem materialu po tej analizi znaša 610 t letno z letnim prihrankom 13 milijonov ASch stroškov. Nadalje so investicijski stroški brez upoštevanja zgradb in obratnih sredstev prikazani v razmerju 1:6,2 v korist protěktiranja.

Iz podatkov o mednarodnem evropskem poprečju tržnih potreb protěktiranih avtoplaščev na vozila in leto znašajo potrebe za osebna vozila 0,5, za tovarne avtomobile in avtobuse 1,0 obnovljen plašč na vozilo. S tem je bila podana groba tržna analiza za vso Jugoslavijo. Iz rezultatov te analize izhaja za ta čas ocenjena groba potreba 720.000 kom obnovljenih avtoplaščev letno glede na oceno obstoječih kapacitet 240.000 kom v Jugoslaviji. Razlika 480.000 kom primanjkljaja je pokazala vso nujnost in upravičenost postavitev te vrste nove dejavnosti v okviru naše delovne organizacije.

Ko si je opremo in kalupe ogledala na licu mesta še strokovna komisija iz Save v sestavi: dipl. inž. Turzanski, dipl. inž. Skumavc, dipl. inž. Anton Lah, in ugotovila zadovoljivo tehnično stanje opreme, je bilo dokončno odločeno, da sprejmemo ponudbo in nabavimo opremo v okviru komercialnih ponudbenih pogojev na kredit.

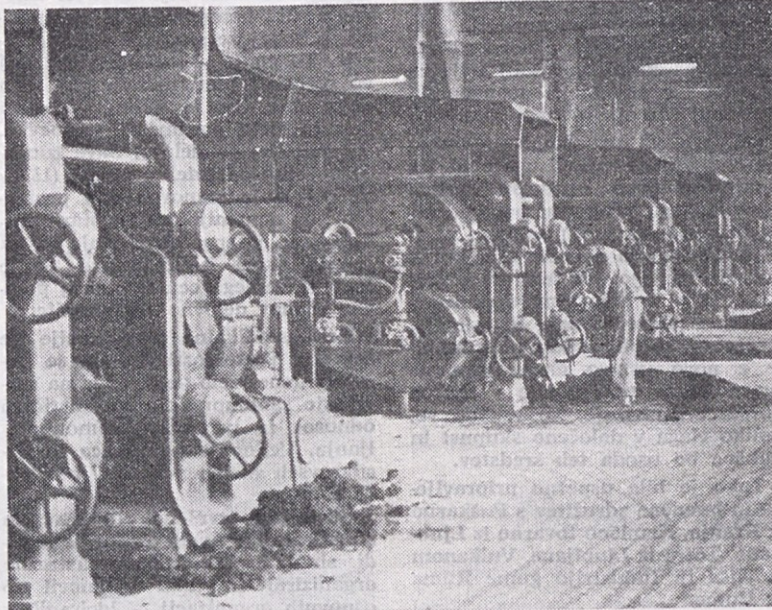
Sedaj je nastalo vprašanje, kje namestiti to našo novo dejavnost v okviru razpoložljivih prostorskih možnosti delovne organizacije. V upoštevanje sta prišli samo dve možni varianti:

1. po preselitvi obrata umetnega usnja iz obrata IV. na Labore izpraznjene prostore uporabiti za namene protěktiranja in
2. dislocirati to proizvodnjo izven Kranja, in sicer v Rumo.

Lokacija v obratu IV. bi bila vezana na znatna adaptacijska dela, problematično uporabno dovoljenje, tehnološko pot bi motil močan cestni promet, otežkočen nadaljnji razvoj obrata na tej lokaciji in zlasti kronično pomanjkanje delovne sile. Zato je bilo odločeno, da se to proizvodnjo oživi v Rumi. Za to lokacijo so govorili zlasti naslednji trije močni argumenti, in sicer: bogata gumarska tradicija, dovolj razpoložljive delovne sile in že utečen način zbiranja karkas (kot osnovne surovine).

V novembru 1974 je bil izdelan investicijski program, ki je predvi-

del kapaciteto letno 51.000 kom obnovljenih plaščev za osebna vozila, 4.000 kom za poltovorna in 11.000 komadov za tovorna vozila pri 37 zaposlenih in 18.129.000 din investicijskih stroškov. Vse to z obratnimi sredstvi da v rentabilnostnem izračunu (65 procentna cena v primerjavi s ceno novega plašča) 12 procentno stopnjo dobička.

Del obrata drobilnice v Rumi

Skupnost tozdv KET je istočasno izdelala glavna projekta potrebnih cevni in elektro instalacijskih del, medtem ko je glavne gradbene projekte za predvideno novogradnjo, dograditve in adaptacijska dela izdelalo Projektivno podjetje Ruman iz Rume.

S tem aktom je projekt prišel v fazo realizacije, ki zahteva konkretnih akcij in spodbude. Ob priliki skupnega prevzema in pregleda Semperitove opreme smo se 22. 4. 1975 v Rumi dogovorili z njihovim vodstvom o vrsti in obsegu potrebnih remontnih del poslanih opreme v Kranju in v Rumi. Ob tej priliki smo naleteli tudi na nek neprijeten dogodek. Semperit nam je namreč v okviru pogodbenne opreme dobavil kot čisti višek poleg dveh centrifugalnih črpalk tudi popolnoma dotrajan rezervoar za kondenzat. In ravno ta del razpadle pločevine je pri določenih krogih ljudi v kolektivu Ruma vzbudil splošno negodovanje in odpor proti prevzemu poslanih strojev. Ker smo ob prevzemu ugotovili splošno zadovoljivo tehnično stanje poslanih strojev in kalupov, razen navedenega rezervoarja, ni bilo nikakega vzroka za preplah. Ljudem je bilo pojasnjeno objektivno stanje z obljubo, da bomo pri dobavitelju s fotoposnetki enega dela pošiljke uredili nespornost.

Vendar smo v nadaljevanju razgovorov s predstavniki skupščine občine Ruma, Vojvođanske banke in vodstvom IG Ruma ugotovili nekaj dejstev, ki nikakor niso jamstvo, da še lahko izpolnimo dogovorjeni termin izgradnje obrata za protěktiranje avtoplaščev v Rumi.

Prvo tako negativno dejstvo je, da zaradi težke finančne situacije Ruma ne bo mogla zagotoviti vseh z laboratorom predvidenih bančnih kreditov. Ravno tako pa so vprašljiva predvidena lastna likvidna sredstva IG Ruma. Zato smo se skupno dogovorili za realizacijo samo prve faze projekta, ki zajema sicer vsa predvidena gradbena dela, vendar brez novogradnje in bo zato potrebno za ta del tehnologije uporabiti obstoječi del objektov bivše »kosmatilnice« in današnjo lakirnico. S tem zmanjšanim obsegom predvidenih gradbenih del tehnološka celota sicer ne bo okrnjena; s

tega prehajamo v čas glavne gradbene sezone in ne bo prav lahko doseči — pri kasnem sklepanju pogodbe — ugodnih izvedbenih rokov.

Nadaljnji problem lahko predstavlja nepravočasni pristop k organizaciji in nabavi karkas za osebna vozila, ker je danes ta del nabave utečen samo za plašče za tovorna vozila; ti plašči služijo kot osnovna surovina za izdelavo regenerata. Komercialna služba IG Ruma bo morala v najkrajšem času resno pristopiti k rešitvi tega problema, saj je znano, da Jugoslavija danes zaradi večjih odkupnih cen znatni del te surovine izvažata.

Čeprav je do naslednje zime še dosti časa, bodo morali v Rumi že sedaj pričeti akcijo za zagotovitev dodatnih energetske zmogljivosti, ki bodo potrebne po priključitvi novega dela proizvodnih strojev. Današnje kotlovne zmogljivosti proizvodnje pare zadoščajo namreč samo za obstoječo tehnologijo in potrebno gretje v zimskem času. Tako bo v današnji toplotni postaji primanjkovalo najmanj 2.000 kg/h tehnološke pare oziroma se bodo morale za isto vrednost zmanjšati grelne kapacitete. Na ta problem sta vodstvo IG Ruma, KET in tehnične službe že večkrat opozorila in tudi pogojni sklep odbora za program in razvoj podjetja o odobritvi nabave uvozne opreme se glasi v tem smislu.

Nikakor ni bil moj namen s tem člankom »biti plat zvona« za današnje stanje realizacije projekta v Rumi. Kljub vsemu bo potrebno do sedaj pokazanemu načinu dela vseh prizadetih dodatni nov močnejši elan. Gotovo dejstvo je namreč, da postavljeni rok izgradnje 1. 6. 1975 ni več realen in da se bomo morali močno potruditi in nadoknaditi zamujeno, če hočemo uresničiti novo postavljeni termin 1. 10. 1975 brez bojazni, da bomo po tem roku zopet iskali motive in vzroke za opravičenje morebitne zamude.

Vemo namreč, da danes v Jugoslaviji dnevno rastejo nove kapacitete te vrste proizvodnje in da s tem kopni »zaloga« razpoložljivih kapacitet, ki jih prikazuje marketing analiza jugoslovanskega trga in da po določen časovni zakasnitvi ne bomo več sposobni realizirati postavljeni cilj — prvi v Jugoslaviji proizvajati obnovljene avtoplašče na industrijski način.

Ob koncu želim samo, da to pot pesimizem ni na mestu. Vendar čas beži in konkurenčni boj ne pozna usmiljenja...

Jože Štamcar, dipl. inž.

Obiskali so nas člani DS Semperita. Z zanimanjem so si ogledali proizvodnjo v Savi in se pogovarjali o uspehih in načrtih za v bodoče. Več o njihovem obisku v naslednji Savi

RTI: Kaj in kako delamo?

V seriji informacij, ki smo jih objavili v zadnjem polletju, smo vam dokaj temeljito predstavili posamezne tozde, njih delo, uspehe, težave ... Pri tem smo navadno izpuščali pomen in vpliv strokovnih sektorjev in njihovih strokovnih delavcev na delo v proizvodnji. Pa ne zato, ker bi nanje pozabili ali pa se ne bi zdeli pomembni: že ob pripravljanju reportaž iz tozod smo se v uredništvu dogovorili za nadaljevanje informacij kaj in kako delamo, in sicer na strokovna področja.

Danes preberite prvi del —
RAZVOJNO-TEHNOŠKI INŠTITUT SE PREDSTAVLJA

oddelek za tehnološko dokumentacijo ali OTD

Delo našega oddelka je mnogo vrstno: v teku delovnega dneva se izvrši v tem oddelku cela vrsta sodelavcev, ki prinesejo delo ali rabijo podatke, nasvete ali kakršen koli dokument, ki je pri nas shranjen.

Oglejmo si glavna področja dela:

1. Evidentiramo naloge s področja razvojno-tehnološkega inštituta. V evidenčno knjigo vpisujemo pod zaporednimi številkami naloge, ki jih pripravijo posamezniki iz vseh oddelkov v razvojno-tehnološkem inštitutu. Vsako zadolžitev namreč, ki jo sodelavci razvojno-tehnološkega inštituta rešujejo, bodisi, da je ta zadolžitev v letnem planu ali je zadolžitev različnih sektorjev ali služb, bodisi, da je redno delo v okviru funkcije določenega oddelka, se evidentira kot pismena naloga na posebnem obrazcu, na katerem nosilec naloge zabeleži potek reševanja. Vsak trenutek je torej v našem oddelku možno dobiti podatek, katere naloge kdo rešuje oziroma katere so že zaključene.

2. Podeljujemo šifre za nove predmete dela; to je za surovine, osnovne polizdelke (zmesi, paste), polizdelke, izdelke in orodja. Vendar v našem oddelku samo podelimo šifro. Zahtevek za šifro in podatke za določen predmet dela, ki mu je treba šifro podeliti, dobimo od posameznih strokovnih oddelkov. Največkrat so zadeve okrog podeljevanja šifer tako zelo nujne, da bi tisti, ki je prinesel zahtevek za šifro, najraje počakal in šifro takoj dobil. Vendar taka šifra še nima prave veljave. Po tem, ko naša sodelavka dopolni morebitne manjkače podatke na zahtevku za šifro, pošljemo šifro s podatki v računalnik, kjer jo obdelajo oziroma naložijo. Iz računalnika dobimo nato dokumente, iz katerih vidimo, ali je bila šifra v redu naložena in jo lahko uporabljamo, ali je bil kateri od podatkov napačen in je bila šifra izpisana na listo napak. V tem primeru je treba podatek ustrezno popraviti in postopek nalaganja ponoviti. Pri posameznih šifrah se po določenem času lahko spremeni katerikoli podatek. Vse te spremembe se pri nas evidentirajo in nato jih pošljemo v računalnik. Za orientacijo naj navedem, da je bilo v letu 1974 nad 45000 sprememb.

3. Preračunavamo recepture (zmesi). Od tehnoloških priprav dobimo a) poizkusne recepture za laboratorij in b) redne recepture za obrat.

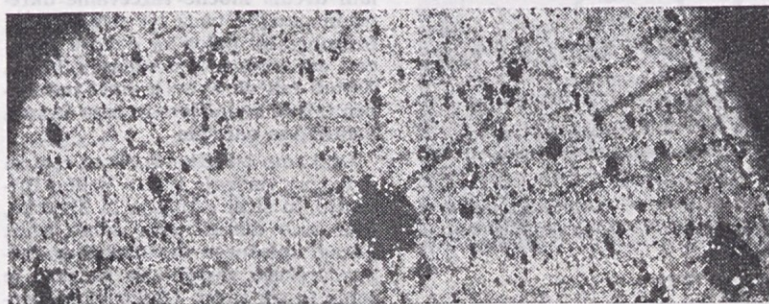
Pri prvih vpišemo šifre sestavnih delov, evidentiramo in pošljemo jih v razvojni laboratorij. Druge pa najprej preračunavamo, ker so na 100 delov elastomera. Preračunavamo jih glede na kapacitete posameznih strojev na tako imenovane

paketne recepture. Na posebne obrazce nato napišemo sestavine in pripadajoče izračunane količine in jih posredujemo računalniku. Istočasno pa napišemo za potrebe proizvodnje (valjarno) omenjeno recepturo na ABC kartončke. To delo je potrebno opraviti pri vseh na novo uvedenih recepturah kakor tudi pri vseh spremembah. V letu 1974 je bilo na novo uvedenih osnovnih polizdelkov in sprememb skupaj 1260.

Za poizkuse mešanja zmesi v obratu pišemo paketno recepturo na posebne kartončke.

Delo v zvezi z recepturami zahteva zbranost, vestnost in natančnost. Največkrat so spremembe množične, npr. ko zmanjka ena surovina (kavčuk, polnilo). V tem primeru je treba ažurno in v redu izvršiti vse spremembe. Posledice, ki bi nastale zaradi malomarnega dela, so lahko zelo velike.

4. Razmnožujemo in razdeljujemo tehnološko dokumentacijo. Delo na tem področju je zelo obsežno. Posamezne dokumente dostavljajo ustrezne strokovne službe ali oddelki (večinoma tehnološke priprave) v glavnem kot matrice.

Posnetek poskusne zmesi v TAP z nezadostno porazdelitvijo saj, kar kaže na nepravilen mešalni postopek (povečava 60-krat, debelina preparata max. 1 mikron)

Ti dokumenti so: metoda preizkušanja, tehnični nabavni predpis, specifikacija, tehnološki postopek, kontrolni predpis, delovni postopek, tehnični predpis, načrt in predpis o embalaranju in skladiščenju.

Če navedeni dokumenti niso označeni, jih označimo oz. dopolnimo oznako v skladu z organizacijskim predpisom, jih vpišemo v evidenčno knjigo, jih razmnožimo na potrebno število izvodov in nato pripravimo za razdelitev. Ta priprava sestoji iz obrezovanja na določen format, priprave kartotečne kartice zaradi evidence uporabnikov, žigovanja datuma na posamezni izvod dokumenta in na kartotečno kartico, žigovanja številke izvoda in sortiranja. Poprečno število izvodov posameznega dokumenta, ki jih moramo pripraviti za uporabnike, je 8. Obseg posameznih dokumentov je zelo različen. Dokument lahko obsega od 1 (ene) do 28 strani. V preteklem letu smo razmnožili in razdelili približno 2500 različnih dokumentov, novih ali spremenjenih. Če bi bil dotok

Delavke v RTI — oddelk za tehnološko dokumentacijo

enakomeren, bi to predstavljalo 9 do 10 dokumentov na dan, pomnoženo s poprečno potrebo znašata številka 80 dokumentov dnevno in pomnoženo še s poprečnim obsegom (5 strani) znaša dnevno število potrebnih dokumentov 400 strani. Poudariti pa moram, da dotok ni enakomeren, in če upoštevamo še dejstvo, da so tako uvedbe novih kakor tudi spremembe obstoječih dokumentov največkrat nujne, je treba pošteno zavihati rokave.

5. Oskrbujemo s standardi

V zvezi s standardi pregledujemo uradne liste in registriramo standarde, ki so v zvezi z dejavnostjo naše delovne organizacije ter obvestimo o njih vse ustrezne strokovne delavce. Odvisno od potreb in zahtevkov posameznikov naročamo jugoslovanske in tuje standarde in jih nato posredujemo naročnikom.

v katerem najdemo za vsako posamezno šifro vse podatke, ki zanj obstajajo (in so naloženi v računalniku).

7. Organiziramo potek dela na področju iznajditeljske dejavnosti. Vsak iznajditeljski predlog, ki ga prejmejo, vpišemo v evidenčno knjigo in s tem ga oštevilčimo. Prijavitelju potrdimo prejem predloga. Nato pripravimo gradivo za strokovno komisijo. Če je predlog v rokopisu, poskrbimo za prepis in razmnožitev na potrebno število izvodov. Na vsaki seji strokovne komisije piše predstavnik našega oddelka zapisnik, ki ga posreduje vsem navzočim, vsem, ki so dobili v zvezi s predlogom kakršnokoli zadolžitev in vsem avtorjem. Ko prejmemo od računovodstva ali finančno-računovodske službe izračunano gospodarsko korist, izračunamo skladno z obstoječim pravilnikom nagrado. Pripravimo gradivo za delavski svet skupnosti tozda za vse tiste predloge, ki jih strokovna komisija reši pozitivno ali pa jih odkloni. Delavski svet sklepa o teh predlogih dokončno.

To so glavna področja dela našega oddelka in predstavljajo osrednje delo sodelavk, ki so tu zaposlene. Nešteto je še drugih opravil, ki jih moramo izvajati, da se ne zatakne pri rednem glavnem delu. To je npr. vodenje različnih evidenčnih knjig, vodenje kartotek, sestavljanje različnih obvestil, pregled liste napak, pregled konzolne liste, delitev šifrantov in drugih materialov iz računalnika in še kaj.

V oddelku dela sedem sodelavk. Kategorije delovnih mest so naslednje: eno poklicno, pet tehničnih in eno diplom. inž. delovno mesto. Sodelavke so delavne, marljive, skrbne in natančne.

Se težave, s katerimi se srečujemo!

Zasedenost kopirnega stroja v tehnični hali in slaba oskrba z amoniakom, ki je potreben za kopiranje, zastoji pri tipkanju v tajništvu, občasne okvare računalnika in kot glavna — nerazumevanje in marsikdaj prevelike zahteve do našega dela. Mnogokrat ugotovimo, da si je nekdo vzel mnogo časa za reševanje določenega problema, ki ga izroči nam v dokončanje, pa se zelo mudi; sledijo grožnje, negodovanje in razburjanje. Tudi mi rabimo določen čas, da svoje delo v redu opravimo. Naglica se rada mašuje. Delo ni zgolj »administrativno«, čeprav nekateri tako menijo. Odkrili smo že marsikatero napako (sestava recepture, podatki za šifre), ki bi imela težko posledico, če bi jo prezrli in ki bi jo zagotovo prezrli, če bi delali administrativno.

Vodimo evidenco o naročenih in dospelih standardih, pa tudi evidenco predlogov standardov. Za praktični pregled imamo urejeno kartoteko standardov.

6. Arhiviramo

Obseg arhiviranih dokumentov je v skladu z mnogovrstnostjo dela oddelka, kar sem omenila na začetku članka, zelo velik. Trenutno bi razporedili ves material, ki ga imamo, v 20 železnih omar »Primat C 5«. Seveda se količina dokumentov večja iz dneva v dan in tako nimamo nikoli dovolj omar, oz. niti prostora, če bi omare dobili, kam bi jih razporedili.

Arhiviramo:

- originale vseh receptur, dokumentov, naštetih pod 4. točko, in luknjalne podloge vseh podatkov, ki jih posredujemo računalniku;
- en izvod vsakega dokumenta po seznamu, ki je opisan v organizacijskem predpisu C-02;
- evidenčne liste s podatki poizkusne proizvodnje;
- delovne naloge;
- listo ažuriranih podatkov (t. j. obsežen dokument iz računalnika,

Problematika in perspektive izvoza tehničnega blaga

Ob konstituiranju izvoznega oddelka za prodajo artiklov iz proizvodnega programa TTI v začetku leta 1973 se je obdelava inozemskih tržišč izrazila tako, da se je izvoz v letu 1973 povečal za 1,2 milij. dolarjev in leta 1974 smo zaključili z 2,6 milijona dolarjev iztržka od izvoza.

Tudi cene so doživele bistvene razlike. V letu 1972 je znašala razlika približno 35 % med domačimi in izvoznimi neto prodajnimi cenami, v letu 1973 približno 25 % in v letu 1974 le še 12 %.

Za leto 1975 smo naredili plan izvoza za TTI in umetno usnje. Iztržiti nameravamo 2,970.000 dolarjev, in sicer:

	\$
velopnevmatika	1.200.000.—
cevi	600.000.—
stiskani izdelki	220.000.—
umetno usnje	940.000.—

Zaradi pada gospodarske rasti v svetu je prodaja na inozemskih tržiščih izredno upadla, zato je prišlo do izredno ostrega konkurenčnega boja in s tem do znižanja cen.

Delavke v izvoznem oddelku prodaje izdelkov TTI

Ob koncu leta 1974 je bila znižana izvozna stimulacija od 7,5 % na 4,5 % za gumarsko panogo, tako da smo se znašli v izredno težkem položaju. Postavljala se vprašanje, kako obdržati tržišča, kjer smo bili že zelo dobro vpeljeni.

Zaradi takšnih razmer je bilo potrebno iskati nova tržišča predvsem v državah SEV, kjer prehajajo na konvertibilni plačilni sistem.

Po združitvi Save z Vulkanom Niš, Industrijo gume Ruma, Kemično tovarno Moste in Totro Ljubljana bo potrebno sestaviti skupno poslovno politiko na inozemskem trgu. Tako že sodelujemo z Vulkanom in Rumo na trgu NR Madžarske. Računamo, da bo skupna realizacija izvoza v letu 1975 v NR Madžarsko okoli 750.000.— dolarjev.

Hkrati pripravljamo akcije skupnih nastopov jugoslovanske gumarske industrije na tržiščih držav članic SEV. V prvem planu je skupen nastop na trgu Romunije.

Z enotnimi nastopi, razdelitvijo interesnih področij med jugoslovanskimi proizvajalci gumarskih izdelkov in z intenziviranjem skupne obdelave trga si obetamo veliko boljše rezultate tako v količinski prodaji kot tudi v strukturi cen.

Na tem področju nas čaka še izredno veliko dela. Za čimboljše re-

zultate prodaje bo potrebno usklajevati vrednost uvoza surovin iz posameznih držav (predvsem vzhoda) z možnostjo prodaje naših izdelkov.

V naslednjem je kratka informacija o možnostih in problematiki po posameznih skupinah izdelkov.

VELOPNEVMATIKA

Izvoz velopnevmatike, usmerjen izključno na konvertibilno področje (Švica, Italija, Austrija, Liechtenstein, Finska), se je od leta 1973 dalje gibala takole:

leto	US\$
1973	1.033.244,48
1974	1.225.713,27
1975 (per 30. 4.)	277.269,12

Vidno je izvoz velopnevmatike pričel naraščati v letu 1973, saj je bila decemberska realizacija v tem letu — v primerjavi z januarjo istega leta — kar za 188 % višja. Vrhunec je bil dosežen marca 1974 z 185.707,70 US\$ izvoza.

Kljub temu, da tako naša kakor tudi mednarodna zunanjetrgovinska določila nudijo posebne olajšave pri mednarodni blagovni menjavi (izvozna premija, GSP ipd.), cene, ki jih trenutno dosegamo na zunanjem trgu, še vedno ne dajo želenega učinka.

Ta sprememba situacije je prispevala k padcu izvoza velopnevmatike v prvem četrtletju letošnjega leta (za 31 %).

CEVI

Cevi izvažamo predvsem v države zahodne Evrope. Največ izvozimo v Zahodno Nemčijo in Holandijo, in sicer cevi za vodo, cevi za avtoogeno varjenje ter avtohladilne cevi. V Nemčijo smo izvažali že v prejšnjih letih in je v letu 1974 izvoz dosegel vrednost DM 433.534.— Holandski trg pa se nam je odprl v letu 1973. Že v letu 1973 smo tja izvozili 104.249 metrov cevi v vrednosti Hfl 50.000.—. Tudi v letu 1974 se je izvoz nadaljeval in je dosegel vrednost Hfl 171.147.—. V letošnjem letu pa se je zaradi svetovnega pada gospodarske rasti holandski trg skoraj popolnoma zaprl. Naš stalni veliki kupec nam je sporočil, da se je prodaja znižala za 50 %.

V letu 1973 smo sklenili prvo večje naročilo za cevi za pralne stroje z italijansko firmo. V letu 1974 smo izvozili v Italijo 234.766 m cevi vrednosti US\$ 49.329.—. Zaradi slabega gospodarskega položaja je Italija lani uvedla močne varčevalne ukrepe in omejila uvoz ter uvedla 50 % brezobrestni plog za dobo 6 mesecev od vrednosti uvoženega blaga. Zaradi teh ukrepov je imel naš kupec težave s plačilom in zato je tudi ustavil vsa naročila.

Lani smo izvozili 100.000 m cevi za avtoogeno varjenje tudi v Veliko Britanijo, in sicer v Anglijo in Škotsko, kjer smo dosegli zelo dobre cene. Zaradi splošnega mednarodnega gospodarskega zastojanja pa se nam je letos ta trg zaprl. Lahko bi še izvažali, vendar po nižjih cenah, ki ne krijejo niti naše lastne cene.

Vsa ta leta izvažamo cevi tudi v dežele Bližnjega vzhoda, vendar cene, ki se dajo tam doseči, za nas niso zanimive.

S prehodom na plačilo v konvertibilni valuti pa so postala za nas zelo zanimiva tržišča Vzhodne Evrope. Že v letu 1973, predvsem pa v letu 1974, se nam je odprl madžarski trg. Prejeli smo večja naročila avtohladilnih cevi in laboratorijskih cevi. Predvsem smo zainteresirani za izvoz cevi brez vloge, saj dose-

gamo na Madžarskem dobre cene, celo višje kot na domačem trgu. V letu 1975 smo sklenili z Madžarsko za US\$ 259.879.— naročil, in v tem so zajeta predvsem naročila za cevi za vloge v vrednosti US\$ 164.682.—. Medtem ko pri ceveh brez vloge dosegamo dobre cene, pa so cene avtohladilnih cevi precej nižje. Poskusili smo doseči veliko višje cene, vendar preko svetovnih cen ne moremo.

Prizadevamo si, da bi v naslednjem letu osvojili še romunski trg. Zelo smo zainteresirani tudi za izvoz v dežele v razvoju, saj smo sodelovali že na več sejnih kot npr. v Lagosu, Alžiru in Tripoliju. Pošiljamo tudi ponudbe v ostale države v razvoju, vendar za sedaj še nismo dobili nobenega naročila.

Plan, ki smo si ga letos zastavili: izvoziti za US\$ 600.000.— cevi. Vendar pa realizacija v prvih mesecih tega leta kaže, da bomo ta cilj dosegli z večjimi težavami. Pri prodaji naših cevi so se pojavile letos velike težave. Naše cevi zaradi visokih cen ne morejo tekmovati z izdelki razvitih dežel, kjer je tehnologija zelo razvita in proizvajajo cevi z veliko manjšimi stroški. Razen tega pa si naše cevi zaradi kratke prisotnosti na svetovnem trgu še niso pridobile tistega ugleda in imena, kot ga imajo cevi priznanih zahodnoevropskih firm. Veliko škodo pri prodaji po višjih cenah pa nam delajo tudi nekatere vzhodnoevropske države s svojimi izredno nizkimi cenami.

Cene cevem in tudi drugim izdelkom se pri nas še naprej dvigujejo, ker je naše gospodarstvo zelo obremenjeno z raznimi dajatvami. Lani je bil tečaj dinarja v primerjavi z DM znižan za 17,5 % in US\$ za 9,5 %, vendar je to premalo za prodajo naših cevi po tako visokih cenah, kot veljajo na domačem trgu.

Spodbuditi izvoz je že dolgo tema naših gospodarstvenikov, vendar za sedaj še ni bilo ničesar storjeno. Izvozna premija, ki je bila za gospodarsko panogo 126, kamor spadajo tudi cevi, 7,5 % za izvoz v razvite dežele, so lani znižali na 4,5 %. Ponovno zvišanje izvoznih nadomestil na 7,5 % in še dodatnih 5 % na izvoz v ameriških dolarjih bo neugoden položaj pri izvozu le malo popravilo.

UMETNO USNJE

Izvoz umetnega usnja se je — glede na prejšnja leta — lani znatno povečal, predvsem za avtomobilsko (Nadaljevanje na 11. strani)

Naše umetno usnje sodi na kvaliteto med najboljše — cene pa je zaradi uvoženih surovin previsoke

Problematika in perspektive...

(Nadaljevanje z 10. strani)

industrijo. V letu 1974 je bilo izvoženega za 713.577.— US \$ umetnega usnja. Podatek za I. četrtletje 1975, to je 145.000.— US \$, pa kaže — glede na plan — upad izvoza.

Vzrok za to je v naslednjem: dva naša redna kupca, to je firma Audi in firma Peugeot, sta prešla na novo vrsto umetnega usnja, za katerega pa vzorci še niso dokončno pripravljeni oziroma homoligirani. Nadaljnje dobave tem dveh firmam so predvidene šele v drugem polletju 1975. Od pravočasne izdelave in homologacije vzorcev so odvisne tudi vse planirane dobave firmam, kot so Fiat, Ford in Chrysler. Trenutno dobavljamo redno le firmi Citroen.

Glavni problem prodaje na tuje tržišče je kvaliteta, saj inozemski kupci postavljajo zelo ostre zahteve. Mi pa smo večinoma vezani na uvoz tekstila, ker nam domači prodajalci tekstila ne morejo nuditi ustreznih kvalitete. Zaradi tega ne moremo pravočasno pripraviti vzorcev za homologacijo in se dobave zavlačujejo iz meseca v mesec. Razumljivo je, da inozemski kupci medtem kupujejo pri drugih proizvajalcih. Zato je nemalokrat upravičena bojazen, da bomo izgubili še tiste redne kupce, s katerimi že nekaj let sodelujemo.

Drug problem so cene. Naši indirektni stroški tako zvišujejo cene, da na zunanjem tržišču nismo in ne moremo biti konkurenčni. Tudi tu je vzrok, da si inozemski kupci iščejo dobavitelje drugod, kjer jim nudijo usnje po znatno nižjih cenah in včasih tudi boljše kvalitete.

V lanskem in tudi v letošnjem letu smo poskušali prodreti na vzhodna tržišča. Poslali smo precej ponudb, vendar do sedaj ni bil realiziran noben posel. Iz teh dejel je povpraševanje, predvsem za čevljarstvo umetno usnje. Vendar se tu spet pojavlja problem previsokih cen, naročajo prevelike količine in zahtevajo drugačne plačilne pogoje od naših. Vsekakor pa se bomo še naprej trudili, da bi prišli tudi na ta tržišča.

Pričakujemo, da se bo z izgradnjo nove tovarne in uvedbo novih modernih strojev kvaliteta še izboljšala in stroški znižali, kar nam bo zagotovilo boljše možnosti prodaje našega umetnega usnja na tujih tržiščih.

PRESANI IZDELKI

Že v začetku naj povemo, da je izvoz prešanih izdelkov najbolj problematičen in tudi najmanjši.

Termoforji predstavljajo najvažnejšo postavko v izvozu prešanih artiklov. Po večletnem premoru smo pričeli s ponovnim izvozom leta 1972, in to v Zahodno Nemčijo. Od tedaj vsako leto prodamo tja okoli 100.000 kom. termoforjev, in sicer približno 60 % št. 2,5 in 30 % št. 3 special, v skupni vrednosti okoli US \$ 85.000.—.

Količine termoforjev št. 2,5 za izvoz zavestno ne povečujemo, in sicer zato, ker pri klasifikaciji proizvedenih termoforjev za izvoz ostane prevelika količina za domači trg, ki pa za manjše termoforje ne kaže zanimanja.

Poleg tega je tudi recesija na svetovnem trgu povzročila zaviranje pri doseganju višjih cen in na žalost moramo ugotoviti, da z izvozno ceno posebno v letošnjem letu ne moremo biti zadovoljni kljub dejstvu, da naš partner še vedno plačuje DM 0,20 za komad več, kot bi to nekateri drugi ponudniki.

V letu 1974 smo pričeli tudi z izvozom termoforjev v Kanado. Kljub temu, da se letne količine le počasi povečujejo, menimo, da je to tržišče perspektivno — vendar tudi nekoliko specifično.

Kot npr. češki dobavitelji, se bomo morali tudi mi prilagoditi temu trgu predvsem v pogledu embalaže. Glede na to, da je Kanada razvita prekomorska država, znaša stimulacija za izvoz v to deželo 7 % več kot običajnih 7,5 %.

Kakšni so naši načrti za razširitev tržišča? Najprej bo potrebno ponovno pridobiti albanski trg, ki smo ga zaradi previsokih cen v tem letu izgubili. Pri tem se je potrebno zavedati, da klirinških držav v pogledu cen ni možno obravnavati tako kot domačega trga in zato tudi ne more biti postavljena zahteva po enakem finančnem učinku. Pri številni konkurenci se moramo vključiti v svetovne cene tudi pri izvozu v Albanijo.

Sprehodom plačila v konvertibilnih dolarjih so za nas postale zanimive tudi države SEV, npr. Bolgarija, Romunija, Poljska in Madžarska. Čeprav so te države z izjemno Madžarske še neraziskane, lahko že vnaprej predvidevamo, da pri prodaji termoforjev v omenjene države ne bo šlo brez naporov, ker ravno vzhodne države tam nastopajo z izjemno nizkimi cenami.

In kje so vzroki, da ostalih prešanih izdelkov ne izvažamo ali skoraj ne izvažamo?

Na eni strani previsoke cene, ki so posledica prevelikih indirektnih stroškov, in na drugi strani možnost, da domača prodaja lahko plašira proizvodnjo prešanih izdelkov po višjih cenah.

Glede na rentabilnost izdelka poteka vsakomesečna proizvodnja za izvoz le na Cobertzu. Izvažamo ščitnike motorskega prostora. Firma AUDI naroča mesečno 1.000—5.000 komadov. Glede na vezavo izvoz avtomobilskih delov — uvoz avtomobilov je to perspektiven izdelek, pri katerem je možno občasno povečanje količin in tudi cen.

Velik del prešanih izdelkov predstavlja industrijska pnevmatika. Žal smo si od nje preveč obetali. Naša cena je odločno previsoka. Izvažati je možno le po cenah, ki so okoli 22 % pod lastno ceno. Povpraševanja iz tujine za ta artikel praktično ni, kljub številnim ponudbam, ki smo jih poslali in jih še pošiljamo.

V zvezi z intenzivnim osvajanjem tržišč držav SEV, si obetamo veliko uspehov pri izvozu profilov in lepil v te države. Do sedaj praktično teh dveh artiklov še nismo izvažali z izjemo enkratnega naročila za profile, ki smo ga v lanskem letu dobili iz ČSSR.

V slabem skladišču je tudi delo delavcev oteženo in bolj naporno

Odgovori na vprašanja

Pri delu sedanjega odbora za informiranje je že kar v navadi, da člani predlagajo, zahtevajo objavo določenih informacij — odgovorov na vprašanja. To je pozitiven odnos posameznikov do informiranja, saj s tem sprožijo vprašanje o ureditvi določenega problema, o katerem navadno razpravljate le med seboj. Poleg ostalih nalog članov odbora za informiranje je opozarjanje na pomanjkljivosti, slabosti, uspehe posameznikov ali delovnih skupin... ena od najpomembnejših dolžnosti. Le tako je možno z informacijami »pokrivati« določena v kolektivu, beležiti utrip dela in življenja (seveda skupaj z vsemi ostalimi informacijami).

No, eno od takih vprašanj oz. opozoril je bilo izrečeno na 4. seji odbora za informiranje, in sicer SKLADIŠČENJE SUROVIN V OBRATU IV.

Skladiščenje v obratu IV. predstavlja problem ne samo delavcem, ki tam delajo, ampak tudi delovni organizaciji. Zakaj? Zato, ker ni enotnega prostora — skladišči su-

rovine na dveh, treh krajih. Raztovarjanje je oteženo, kalo (razsip, raztres ali zbiranje) razmeroma veliko, notranji transport izredno težak.

O vsem tem sem se pogovarjal s tov. Lazarjem Boninom, vodjem nabavnega skladišča v obratu IV.

Povedal je, da bo kmalu precej surovin za izdelavo umetnega usnja skladiščeno v novi tovarni — reportažo smo objavili v 7. številki. S tem bodo razbremenjena nekatera skladišča v obratu IV., nekaj pa jih bo še ostalo, ker bodo izdelovali umetno usnje v starem obratu predvidoma še do konca leta.

Tov. Bonin mi je dejal: Če kdo želi ureditev skladišč v obratu IV., potem smo mi, ki »tukaj delamo, prav gotovo prvi«.

Prav gotovo. Delavcem nabavnega sektorja mnogokrat ne predstavlja težav samo dobiti surovine, ampak tudi, kam in kako jih skladiščiti. To pa je že vprašanje, na katerega bomo odgovor skušali dobiti za eno prihodnjih števil.

J. Štular

Športna srečanja med mladinci Save in vojaki vojašnice Stane Žagar

Mladinci Save in vojaki vojašnice nadaljujejo s športnimi srečanji, ki so del programa sodelovanja med Savo in vojašnico Stane Žagar.

V letošnjem letu so bila štiri športna srečanja, v katerih so bili naši mladinci uspešnejši.

Pa pogledjmo posamezne rezultate!

— Dne 5. 3. 1975 je bila v TVD Partizan tekma v košarki, na kateri so bili v začetku vojaki v premoči, na koncu pa so zmagali naši mladinci; rezultat: 68:63.

— Dne 29. 3. 1975 je bila v osnovni šoli Simon Jenko tekma v odbojki, v kateri so naši mladinci komaj zmagali. Rezultat: 2:1.

— Dne 21. 4. 1975 so se pomerili v kegljanju na kegljišču Triglava, kjer so naši mladinci močno zmagali. Rezultat: 2533:2178.

— Dne 23. 4. 1975 je bilo v upravni stavbi tekmovalje v šahu. Rezultat: 5½:½.

Upamo in želimo, da bi bilo sodelovanje naših mladincev z vojniki vojašnice še naprej tako uspešno, kot je bilo doslej.

Vladimir Lacko

Čudovit sončen dan je bil kot naročen. Od ponoči zmrznjenega snega so sončni žarki odbijali tisočero iskric. Sedežnica drsi skoraj neslišno, dihaš iz polnih pljuč, pogled pa se ti napaja. Pod teboj bela snežna odeja, ki je žal tistega dne marsikom v trenutku nepazljivosti zagrenila ta dan in še mnogo drugih dni na smučanju. Ob povratku sem se pogovarjal z enim najbolj izku-

šenih gorskih reševalcev Lojzeto... Povedal mi je, da je bilo tega dne neverjetno veliko zlomov nog — da o zlomih smučk sploh ne govorimo.

Po izstopu zategam nahrbtnik, pripenem smučke trdneje in se poskušam spustiti. Padem enkrat, padem dvakrat, trikrat... ledena skorja na snegu se smučarju, kot sem jaz, ne da. No počasi se prikobacam do

starta, ura je devet proč in moralo bi se začeti... prve zimske športne igre delavcev podjetij, združenih v Polikem.

Prijavljenih je bilo nad 130 tekmovalcev, dvajset članov tehnične ekipe ter novinarska trojka.

Ker na startu še ni pripravljeno, se spustim do cilja. Po nesreči, ker proga ob izteku ni bila zadosti označena, zapeljem skozi ciljna vrata. Vsuje se ploha besed, psovk in najbolj primitivnih besed. No, tudi cilj še ni bil pripravljen, zato po prime naš Lado, pomagam jaz in Tomaž. In ko so se na startu »formirali«, se je tekmovanje pričelo.

Ali naj vam to opisujem? Mislim, da ni potrebno. Mislim, da pa je treba pohvaliti tekmovalce. To so bili začetniki in odlični smučarji, dekleta in žene, starejši in mladeniči. Vsi do zadnjega pa so se bolj ali manj pogumno spuščali po ne preveč težki pa tudi ne preveč pravni progi v dolino.

Zmrzal je odjenjala, mestoma je bil ob enajstih sneg že precej mehak. Tekmovanje je potekalo dokaj hitro — hitreje kot potem računanje rezultatov v hotelu. Pohvaliti

moram kontrolorje pri vratcih pa še starterja — drugo pa je bilo vse živčno in nestrpno.

Po tekmovanju je bilo za vse kosilo v hotelu in medtem ko so se zelo trudili s preračunavanjem rezultatov, smo se prijetno sončili, nekateri so se še vozili, nekateri pa so tudi »tankali« (teh, ta stara, dobra navada Savčanov). In ob petih popoldne ni bilo nobenega Polikemov. ca več na Krvavcu. Za sklep bi moral pravzaprav napisati oceno tekmovanja. No, še nepozoren bralec jo je našel med besedilom.

Takšni smo: če nekaj uspe zelo dobro, se v trenutku najde kopico ljudi, ki se za to trka po prsih. Če pa ne uspe, vztrajno iščemo, kdo je kriv. Prepričan sem, da Edo Modic, ali pa vsaj samo on, ni zmoget odpraviti vseh pomanjkljivosti. Po trudu se je — a ob strani ni imel — v celoti — najboljših sodelavcev.

Sicer pa je to naše prvo srečanje v celoti uspelo. Sklenjena so bila nova poznanstva, ki bodo imela za marsikoga morda celo daljnosežnejše posledice.

Vse v duhu prijateljskosti in sodelovanja.

(Nadaljevanje na 13. strani)

Morda se v seriji teh slik ne boste našli prav vsi udeleženci športnih iger Polikem na Krvavcu — upamo pa — vsaj v uredništvu, da si boste vsaj približno predstavljali kako je bilo.

Polikem – na Krvavcu

(Nadaljevanje z 12. strani)

REZULTATI

Ženske

1. Stanka Drešček
Helios 0,46,12

2. Špela Pirc	Commerce	0,50,54
3. Ema Zajc	Sava	0,51,32
4. Marjana Matelič	Donit	0,52,19
5. Milena Kržin	Color	0,54,22
6. Marjana Plešec	Color	0,54,54
7. Vida Testen	Donit	0,54,73
8. Marjanca Jerman	Sava	0,55,03
9. Nuša Kosec	Color	0,56,67
10. Anica Košenina	Donit	0,58,56
11. Rezka Tome	Color	0,59,35
12. Vanda Disenger	Commerce	1,04,05
13. Martina Okršljar	Commerce	1,04,49
14. Ivanka Valenčič	Sava	1,06,10
15. Saša Bolka	Helios	1,06,30

Moški — nad 40 let

1. Zvone Rožnik
Color 0,44,02

2. Jože Andrijašič	Sava	0,44,06
3. Avgust Sešek	Color	0,48,58
4. Tone Uršič	Commerce	0,49,68
5. Jože Gostič	Color	0,50,12
6. Jože Veļej	Commerce	0,50,56
7. Mirko Faganel	Sava	0,51,04
8. Miloš Karničnik	Donit	0,51,18
9. Tone Murgič	Commerce	0,55,14
10. Edi Mrak	Color	0,56,24
11. Nejko Toplak	Sava	0,56,86
12. Klemenčič Jože	Sava	0,56,94
13. Tone Turk	Commerce	0,57,16
14. Vinko Meglič	Donit	0,58,07
15. Ivan Hafner	Color	1,02,95

Moški od 30 — 40 let

1. Jože Bizilj
Commerce 0,43,43

2. Matjaž Hafner	Color	0,43,46
3. Roman Luštrek	Sava	0,43,60
4. Zvone Šebenik	Donit	0,45,33
5. Andrej Knific	Donit	0,45,58
6. Alojz Jeras	Sava	0,46,41
7. Drago Zajc	Sava	0,46,75
8. Simon Smuk	Donit	0,47,17
9. Igor Verbič	Donit	0,47,66
10. Janez Pičman	Donit	0,49,01
11. Janez Peternel	Color	0,50,46
12. Jurij Druškovič	Sava	0,50,46
13. Janez Hribar	Helios	0,51,47
14. Anton Rozman	Sava	0,51,72
15. Matjaž Puc	Donit	0,55,36

Moški do 30 let — splošni razred

1. Herman Marguč
Donit 0,40,41

2. Ferdo Meglič	Sava	0,41,23
3. Andrej Valenčič	Sava	0,42,67
4. Andrej Zupan	Sava	0,43,20
5. Vlado Uršič	Helios	0,43,58
6. Milan Možina	Sava	0,43,98
7. Marjan Židan	Donit	0,44,10
8. Vanja Matijevec	Color	0,45,13
9. Krilan Rozman	Sava	0,45,34
10. Karle Štirn	Svit	0,45,51
11. Jože Jaklin	Donit	0,45,87
12. Emil Klemen	Svit	0,48,09
13. Jože Zupan	Sava	0,48,33
14. Rado Smrekar	Sava	0,48,47
15. Roman Mirnik	Donit	0,49,06

Ekipni vrstni red

ženske	
1. Color	2,45,43
2. Donit	2,45,48
3. Sava	2,52,43
4. Commerce	4,19,08

Moški od 30—40 let

1. Sava I	2,16,76
2. Donit I	2,21,51
3. Helios	3,38,56
4. Donit III	5,17,15

Moški nad 40 let

1. Color	2,22,72
2. Sava	2,31,96
3. Commerce	2,44,38

Moški do 30 let — splošni razred

1. Sava I	2,07,10
2. Donit I	2,10,38
3. Sava II	2,17,65
4. Sava III	3,00,76
5. Helios I	3,01,57
6. Donit II	3,06,76

SKUPNI VRSTNI RED

1. Sava	3,00,21
2. Color	3,06,83
3. Donit	3,09,11
4. Commerce	3,30,18
5. Helios (brez moških nad 40 let)	
6. Svit (brez ženske ekipe in moških nad 40 let)	

POKAL ZA MNOŽIČNOST

1. Sava 82 % udeležba (od 34 prijavljenih jih je štartalo 28)
2. Donit 78 % udeležba (od 41 prijavljenih jih je štartalo 32)
3. Color 63 % udeležba (od 33 prijavljenih jih je štartalo 21)

PRIPIS

Pred oddajo članka v tiskarno sem za mnenje povprašal tudi tov. Modica.

»Proga je bila pripravljena že prejšnji dan, s člani tehnične ekipe smo bili točno dogovorjeni o njihovih nalogah. Že dan, dva, je bilo za tekmovanje vse pripravljeno, a se je začetek zavlekel, ker elektronske naprave (za merjenje časa, op. ur.) smučarskega kluba Triglav niso delovale. Predvsem torej zato se je tekmovanje zavleklo in seveda tudi zato, ker niso bili na svojih, določenih mestih vsi člani tehnične ekipe. S tem so pokazali skrajno neodgovornost do delovne organizacije in netovariški odnos do vodje tekmovanja — pri katerem so naloge prostovoljno prevzeli.« J. Štular

Kolesarji spet na dirkah

V Savljah

27. aprila so se naši kolesarji udeležili spominske dirke OF v Savljah pri Ljubljani. Dosegli pa so lep uspeh.

Pri turistih mladincih je zmagal Savčan Beton. Pri turistih članih je bil Pavle Zagar drugi.

V dirki s specialnimi kolesi je med mlajšimi mladinci zmagal Zanoškar (Rog).

Med starejšimi pa je Grajzer (Rog) premagal našega Bojana Ropreta, Udovič pa je bil peti.

V najbolj zanimivi dirki članov se je že na startu vnel ogorčen boj. Nesrečen padec štirih naših tekmovalcev je precej zmanjšal možnosti za uspeh, saj je v konkurenci ostal le Zagar. Z odlično taktično vožnjo je preprečil nasprotnikom vse po-bege, na zadnji vzpetini pred ciljem pa se je otresel vseh zasledovalcev in z veliko prednostjo zmagal.

V Düsseldorfu

Kot vsako leto so se tudi letos naši tekmovalci udeležili prvomajske dirke v Düsseldorfu. Med konkurenti iz 12 držav in 120 tekmovalci so se dobro odrezali. Rakuš je bil na treh letečih ciljnih prvi, Kraker na enem, uvrstila sta se na osmo in deveto mesto.

Tudi mladinec Udovič se je izkazal, da je zasedel v prav tako številni konkurenci 6. mesto.

V Avstriji

Naš Ropret pa je zastopal od 2. do 6. maja barve naše domovine na mednarodni mladinski dirki »Dusika tour« v Avstriji.

Tekmovanja se je udeležilo 10 držav, ki pomenijo vrh evropskega kolesarstva, s 60 kolesarji. Dirka je bila razdeljena na 4 etape. V prologu prve na Dunaju so naši zasedli

(Nadaljevanje na 14. strani)

Zmagovalna ekipa: Ropret, Marinkovič, Grajzer

Kolesarji ...

(Nadaljevanje s 13. strani)

ekipno prvo mesto pred Avstrijo in Nizozemsko. Na 102 km dolgi prvi etapi od Schwechata do Komenburga je zmagal Udby — Danska, drugi Ropret.

Druga etapa Kornenburg—Krems — 102 km je pripadla Valentinu — Nizozemska, četrti ze bil Marinkovič, 8. Ropret, 15. Grajzer.

V tretji etapi od Kremka do Maria Taffel (94 km) je bil prvi domačin Leschner, tretji Marinkovič, 7. Ropret, 18. Grajzer.

Četrto in zadnjo etapo od Maria Taffel do Klostemburga v dolžini 114 km je zmagal Danec Udby, drugi Marinkovič, 10. Ropret.

V končni uvrstitvi je zmagal Danec Udby, Ropret je bil 2., Marinkovič 8., Grajzer 23. Ekipno je zmagala Jugoslavija pred Dansko in Nizozemsko.

Proga dirke je bila dokaj težavna z mnogimi vzponi in spusti, motilo jih je tudi deževno vreme.

V tretji etapi sta bila dva gorska cilja. Na enem je Bojan zmagal, na drugem, kjer je bil tudi cilj etape, pa je bil 7.

V zadnji etapi je padel 30 km pred ciljem in se pošteno odrgnil po rokah in nogah. Upi na zmago so splahneli, saj je skrajnim naporom ujel vodilno skupino in obdržal visoko uvrstitev.

V Varaždinu

Mladinska ekipa se je udeležila V. dirke v Varaždinu, kjer je bil

Bojan Ropret kljub padcu uspešen drugi, Udovič 6., Reven 7.; ekipno so zasedli drugo mesto.

Medtem ko naša reprezentanta Žagar in Valenčič sodelujeta na največji amaterski dirki miru, se je njuna odsotnost na mednarodni dirki Alpe-Adria precej poznala. Slaba pripravljenost ostalih tekmovalcev na tako težko dirko, krize, so dosegle svoje Trije naši so odstopili, edino Kraker je v zadnji etapi osvojil dobro 8. mesto ter končal na 51. mestu, Lokar pa je bil 58. od 75 tekmovalcev, kolikor jih je prispelo na končni cilj v Ljubljano.

Na Bledu

V soboto, 10. maja so se mladinci Save zopet izkazali na Bledu. Tradicionalna dirka BLED-75 od Bleda do Bohinja in nazaj je pripadla Bojanu Ropretu z več kot dve-minutnim naskokom pred drugouvrščenim Grajzerjem iz ljubljanskega Roga. Udovič je bil 5., Koželj 6., Reven 9., Kozjek 14.

V INI

Člani so se v odsotnosti Žagarja, Valenčiča pa tudi Rakuša udeležili 10. in 11. maja INA pokala, ki poteka po naših in madžarskih cestah.

Izkazal se je le Kraker s 6. mestom v skupni uvrstitvi in 3. mestom v 3. etapi. Pečnik je bil 18., Lokar in Knaflič pa sta zatajila, tako da je bila Sava ekipno šele šesta.

—st—

Kegljači so tekmovali med seboj

Ob proslavi 25-letnice samoupravljanja v Savi so se športnim prireditvam pridružili tudi kegljači tozdov, ki imajo sedež na območju občine Kranj.

Kegljaška sekcija je razpisala kegljaško tekmovalje posameznikov v disciplini 100 lučajev mešano (t. j. 50 metov v polno in 50 na čiščenje) za moške in ženske na kegljišču Triglava Kranj.

Tekmovalje je bilo razpisano za mesec marec in april v nedeljah dopoldan. Predvideno je bilo, da bo tekmovalje 5 nedelj, kar znaša 25 ur na štiristeznem kegljišču.

Kljub temu se je za tekmovalje prijavilo 165 tekmovalcev. Nastopilo je 133 tekmovalcev in tekmovalk, iz česar lahko sklepamo, da se tudi v ta šport vključuje vse večje število zaposlenih.

Obenem pa moram omeniti, da je število (prijavljenih) nastopajočih dokaz, da rezultati, ki smo jih dosegli savski kegljači, niso slučajni, temveč so rezultat dela — dolgoletnih in rednih treningov ekipe in posameznikov.

Rezultati posamezno:

moški

1. Ambrožič Miro	515 kegljev
2. Tiringer Franc	479 kegljev
3. Černe Franc	473 kegljev
4. Jerič Andrej	462 kegljev
5. Marn Vlado	460 kegljev
6. Gerbajs Franc	455 kegljev
7. Sušteršič Viktor	444 kegljev
8. Zemljič Adolf	437 kegljev
9. Petelinšek Ivan	433 kegljev
10. Igljič Tomaž	430 kegljev
Zukevič Boris	430 kegljev

ženske

Zajc Ema	419 kegljev
Prevodnik Maruša	347 kegljev
Pavlin Duša	344 kegljev

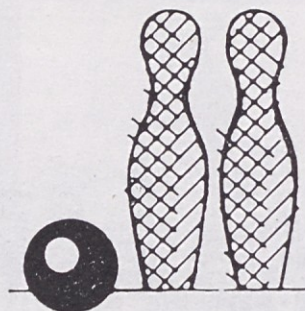
Rančigaj Helena	329 kegljev
Hladnik Lidija	324 kegljev

Veliko presenečenje predstavlja rezultat, ki sta jih dosegla tov. Tiringer in Jerič kljub temu, da nimata rednih treningov na tem kegljišču.

Posamezne skupnosti tozdov pa so dosegli naslednje rezultate:

KET

Ambrožič Miro	515
Tiringer Franc	479
Jerič Andrej	462
Marn Vlado	460
Sušteršič Viktor	444
Zemljič Adolf	437
Črnivec Brane	417
Potočnik Anton	407
	3621

TTI

Černe Franc	473
Petelinšek Ivan	433
Korenjak Tone	421
Melinc Vlado	396
Toplišek Stane	395
Mrakov Jože	389
Vidmar Ivan	388
Graščič Stane	385

3280

TAP

Gerbajs Franc	455
Igljič Tomaž	430
Ferenčak Štefan	420
Graščič Marjan	409
Maselj Ivan	406
Zigon Vlado	403
Borovnica Brane	379
Dominko Ciril	375
	3277

Za tozde Umetno usnje, Prodajna organizacija Sava, Izobraževalni center in Organizacija skupnih služb so rezultati upoštevani samo pri posamezni razporeditvi tekmovalcev, ne pa tudi ekipno. Možno pa je, da se tekmovalci združijo in nastopajo za OOS ali tozd, ki bo dal največ

tekmovalcev. Druga možnost pa je, da se tekmovalci omenjenih tozdov in OSS priključijo skupnostim tozdov TAP, TTI ali KET.

Če se tekmovalci združijo in nastopijo pod določenim imenom, bi v jeseni tekmovalo 7 skupnosti tozdov in Y ekipa, kar pa najbolj ustreza za tekmovalje. Tekmovalje med tozdi pa za sedaj še ni možno organizirati.

Naj dodam še to, da ima savski kegljaški krožek v svoji sredini: zveznega sodnika — trenerja, zveznega sodnika in tri podzvezne sodnike.

Tekmovalje so uspešno vodili podzvezni sodniki, kljub lepim nedeljskim dopoldnevom.

Ivan Petelinšek

Strokovne službe TTI na kegljišču »Stari Majer«

Mladinska in sindikalna organizacija sta organizirali dne 26.4.1975 tekmovalje v kegljanju za posameznike na 100 lučajev mešano za moške in ženske.

Prijavilo se je 43 tekmovalcev in žal samo ena tekmovalka, kljub temu, da je v strokovnih službah zaposleno precejšnje število žensk.

Tekmovalje je potekalo v športnem duhu in so se tekmovalci borili do zadnjih moči (bili so tudi padci) za čim boljše uvrstitev.

Rezultati prvi treh tekmovalcev:

1. Černe Franc	463 kegljev
2. Petelinšek Ivan	430 kegljev
3. Korenjka Tone	424 kegljev

Edina tekmovalka Kuhar Albinca pa je podrla 282 kegljev.

DVOBOJ SAVA:: STANE ŽAGAR 2533:2178

Kljub temu, da je za Savo nastopila okrnjena ekipa, je premagala borbene goste z razliko 355 podrtih kegljev. Dvoboj je potekal v disciplini 6x100 lučajev. Za Savo so nastopili:

Franc Černe	480 kegljev
Aleksander Stojanovič	446 kegljev
Vlado Marn	423 kegljev
Adolf Zemljič	424 kegljev
Boris Žukovič	391 kegljev
Vlado Žigon	369 kegljev

Ivan Petelinšek

Nogometni turnir

Ob 25-letnici samoupravljanja smo tudi nogometaši počastili ta praznik z nogometnim turnirjem, ki je bil odigran 19. aprila na igrišču v Stražišču.

Na razpis tekmovalja so se prijavila tri moštva, in sicer: TAP, TTI in KET. Ob lepem vremenu smo igrali tekme po sistemu vsak z vsakim.

Prva tekma je bila odigrana med igralci KET in TTI. Moštvi sta bili dokaj izenačeni, kar kaže tudi rezultat. Z malo več sreče je zmagalo moštvo KET s 4:3. Druga tekma je bila odigrana med moštvoma TAP in KET. Tudi ta tekma ni potekala v izraziti premoči enega ali drugega moštva. Zaradi boljše kondicije

je zmagalo moštvo TAP s tesnim rezultatom 1:0. Po kratkem odmoru in osvežitvi je bila odigrana zadnja tekma tega turnirja med igralci TAP in TTI. To je bila tudi najboljša tekma, saj je bilo doseženo tudi največ golov. Zmagali so nogometaši TAP z rezultatom 5:3. Tako je moštvo TAP osvojilo prvo mesto brez poraza. Drugo mesto so zasedli igralci KET z eno zmago. Zadnje mesto je pripadlo tokrat igralcem TTI, čeprav smo od njih pričakovali več.

Na vseh treh tekmah je dosegel največ golov igralec TAP Čelan, in to štiri. Zmagovalci tega turnirja — moštvo TAP je nastopilo v tej po-

(Nadaljevanje na 16. strani)

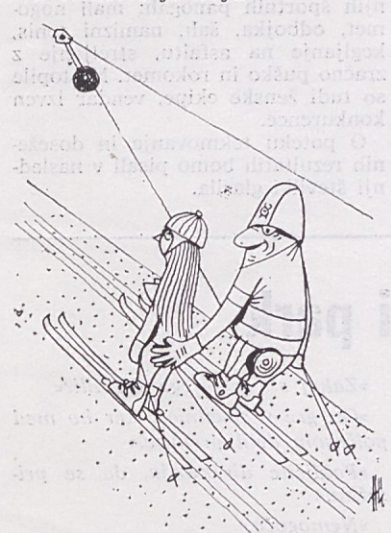

Zmagovita ekipa TAP v nogometu

Savski smučarji drugi na Zelenici

Zaradi izredno muhavih zim, enkrat ni bilo snega, drugič pa preveč, je bilo XXIII. prvenstvo usnarjev in gumarjev ter čevljarjev letos šele 13. aprila, torej en mesec kasneje kot običajno. Naša smučarska sekcija je nastopala s skoraj 30 člansko ekipo smučark in smučarjev, ki so ekipno zasedli 2. mesto izmed 14 delovnih organizacij.

Tokrat je bilo vreme naklonjeno tako organizatorjem kakor tudi nastopajočim. Poznalo pa se je v udeležbi, da je bilo to tekmovanje že dvakrat preloženo. Kljub temu pa so se tekmovanja udeležili tisti, ki redno prihajajo na to tradicionalno tekmovanje. Rad bi omenil, da ima to tekmovanje med sindikalnimi ekipami najdaljšo tradicijo in se z njim ne morejo primerjati nobena podobna tekmovanja. Triindvajsetletna tradicija, to je res že lepo obdobje, organizator pa je vedno Peko iz Tržiča. Prvotno je bilo to tekmovanje pod Storžičem, v zadnjem času pa je na Zelenici, kjer se lažje organizira tekmovanja in pa tudi udeležba je večja.

Letos sta bili progi nekoliko krajši in lažji. Vsako leto namreč postavijo dve progi, in sicer za ženske in moške nad 35 let; ta proga je nekoliko krajša in lažja od proge za moške do 25 in od 25 do 35 let.

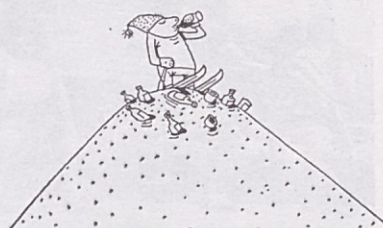
Na letošnjem tekmovanju se je zgodil tudi večji spodrsrlaj, zamenjali so namreč kartone sodnikov pri vratih.

Kako se je to zgodilo?

Kartone od krajše proge za ženske in moške od 35 do 45 let ter nad 45 let so zamenjali s kartoni sodnikov daljše proge, kjer so tekmovali moški do 25 in od 25 do 35 let. Tako se je zgodilo, da so bili na krajši progi v kategoriji moških od 35 do 45 let diskvalificirani trije tekmovalci, ki so v resnici popolnoma v redu prevozili progo. Na daljši progi pa je bil zaradi zamenjave kartonov diskvalificiran naš tekmovalec Andrej Valenčič, ki je imel istočasno najboljši čas v svojem razredu.

Vse to smo zvedeli šele na razglasitvi in je povzročilo mnogo hude krvi med diskvalificiranimi, ki pa so v resnici progo pravilno prevozili. Organizatorji so obljubili, da bodo naslednji dan še enkrat prekontrolirali rezultate in nam nato sporočili. Vendar medalje — nagrade so bile že podeljene.

No, čez kak teden dni so nam res sporočili, da so naredili to neljubo napako in da jo bodo popravili tako, da uradni rezultati izgledajo takole:

Krajša proga

Ženske nad 30 let	
1. Metka Zupanek, Toko	39,522
2. Marjanca Jerman, Sava	40,725

Ženske do 30 let

1. Irena Bogataj, Šol. center	29,033
2. Ema Zajc, Sava	35,019
11. Ivanka Valenčič, Sava	43,387
14. Irena Oman, Sava	56,291

Moški nad 45 let

1. Janez Perko, Trio	29,968
7. Mirko Faganel, Sava	34,062

Moški od 35 do 45 let

1. Vinko Švab, Peko	28,905
6. Viktor Šušteršič, Sava	31,470
17. Jurij Druškovič, Sava	34,486
20. Jože Klemenčič, Sava	35,406

Daljša proga

Moški od 25 do 35 let	
1. Andrej Valenčič, Sava	43,746
2. Ivan Rupar, Sava	44,248
4. Andrej Zupan, Sava	44,433
17. Miro Komac, Sava	49,181
21. Janez Udir, Sava	51,741
22. Ferdo Meglič, Sava	51,940
26. Drago Zajc, Sava	59,097
31. Franc Osredkar, Sava	1,10,033

Moški do 25 let

1. Tone Primožič, Peko	41,965
9. Pavel Bajt, Sava	48,604
15. Milan Možina, Sava	52,119
17. Alojz Pečenik, Sava	54,356
21. Bojan Kropivnik, Sava	1,09,767
22. Drago Pipan, Sava	1,17,202

V razvrstitvi ekip pa smo se plasirali na drugo mesto kakor lansko leto. Vrstni red ekip je sledeč:

1. PEKO	49 točk
2. SAVA	37 točk
3. ALPINA	19 točk
4. TRIO	18 točk
5. KOSTROJ	17 točk
itd.	

Dan pred tekmovanjem v smučanju pa je bilo tudi tekmovanje v kegljanju in sicer ekipno, kjer je naša druga ekipa zasedla 4. mesto, prva pa 7. mesto.

Andrej Valenčič

Andrej Valenčič prejema iz rok organizatorja pokal za osvojeno prvo mesto med ekipami v smučanju na športnih igrah avtomobilske industrije Slovenije

Savčani prismočali vlečnico

Prvak SPAIS'75 — SAVA

Že tradicija je, da se vsako leto pomerijo med seboj v smučanju slovenski proizvajalci avtomobilske industrije. Letošnji organizator tekmovanja SPAIS na Zatniku je bil Tomos iz Kopra. Tekmovanje bi moralo biti na Kaninu, ker pa so bile neugodne razmere — plazovi, je bilo tekmovanje prestavljeno na Zatnik. Tekmovanje je potekalo v športnem duhu — glavno je sodelovati, saj je startalo 258 tekmovalcev in tekmovalk. Najprej so se spustile po progi navzdol ženske, nato pa še moški. Tekmovalci in tekmovalke so bile razvrščene v posamezne starostne razrede.

Kot pred vsakim startom je bilo tudi sedaj mrzlično mazanje smučk in pripravljanje na start. Prve so se pripravile pred startnimi vrati ženske nad 30 let. V tem razredu nas je zastopala Marjanca Jerman in je zasedla sedmo mesto od 13 uvrščenih tekmovalk. Druge so se po progi spustile ženske do 30 let. V tem razredu smo imeli pet tekmovalk, ki so se zelo dobro odrezale, saj je bila Ema Zajc prva, Helena Rančigaj šesta, sedmo mesto je zasedla Marjana Krč, Irena Oman enajsto mesto in Ivanka Valenčič petnajsto mesto. Na isti progi so vozili moški starejši nad 45 let. Naš predstavnik v tem razredu tov. Mirko Faganel se je uvrstil na trinajsto mesto. Tekmovalci v razredu nad 35—45 let in razred do 35 let so se morali povzpeti višje, ker je bila proga daljša in težja. V razredu 35—45 let so se naši tekmovalci uvrstili na naslednja mesta: sedmo mesto je zasedel Viktor Šušteršič, Jože Andrijašič deseto mesto, Jurij Druškovič osemnajsto mesto. Jože Klemenčič se je uvrstil na 23. mesto, 25. mesto je zasedel Nejko Toplak, Franc Zupan pa se je uvrstil na 28. mesto od 52 uvrščenih tekmovalcev. Najbolj zastopani razred tekmovalcev je bil razred do 35 let, saj je startalo 114 tekmovalcev. Tudi mi smo imeli v tem razredu najštevilnejšo udeležbo, saj je progo prevozilo kar 17 naših tekmovalcev.

Vrstni red naših tekmovalcev:

- Ivan Rupar
- Andrej Zupan
- Roman Luštrek
- Drago Zajc
- Miro Komac in Andrej Valenčič

28. Krilan Rozman

- Jože Zupan
- Milan Možina in Janez Udir
- Franc Osredkar
- Anton Pečenik
- Anton Rozman
- Ciril Ovsenik
- Bojan Kropivnik
- Drago Pipan
- Tine Zaletel

Ekipne uvrstitve po posameznih kategorijah:

Ženske nad 30 let

Sodelujoča podjetja niso imela popolnih ekip. Zato ni bilo nobene uvrščene ekipe.

Ženske do 30 let

V tem razredu je bila naša ekipa prva. Čas za ekipo so prispevale Ema Zajc, Helena Rančigaj in Marjana Krč.

Pri moških do 35 let pa je naša prva ekipa zasedla drugo mesto, druga ekipa je bila četrta, tretja šesta in četrta ekipa 19. izmed 23 uvrščenih ekip. V kategoriji moški od 35—45 let je naša prva ekipa zasedla peto mesto in druga sedmo mesto izmed 11 ekip. Ekipe nad 45 let nismo imeli, ker je v tem razredu tekmoval samo en naš tekmovalec, za ekipo pa morajo biti najmanj trije tekmovalci.

Pri skupni ekipni uvrstitvi gospodarskih organizacij se je upošteval najboljši čas tekmovalca v vsaki tekmovalni kategoriji. Čase za našo ekipo so prispevali Marjanca Jerman, Ema Zajc, Mirko Faganel, Viktor Šušteršič in Ivan Rupar. S časi teh tekmovalcev je naša ekipa zasedla prvo mesto in s tem osvojila prekrasni pokal v trajno last, ki sedaj krasi vitrino s športnimi trofeji savskih športnikov.

S to uvrstitvijo so naše smučarke in smučarji obranili naslov iz lanskega leta ter tako dajejo dobre napovedi za uvrstitve v naslednjem letu, ko je naša delovna organizacija organizator tega smučarskega prvenstva avtomobilske in motorne industrije Slovenije. Po končani razglasitvi pa je organizator pripravil za vse nastopajoče prijetno presenečenje. Izmed 18 delovnih organizacij so žrebali delovno organizacijo, ki naj bi prejela prenosno smučarsko vlečnico — izdelek tovarne Tomos.

Pisma vojakov

Pozdravljam vse delavce Save, posebno v orodjarni. Vse je kar v redu, edino malo dolgčas mi je, zato bi rad dobival časopis Sava, da bi vedel, kaj se dogaja v podjetju.

Lep pozdrav od vojaka

Mišanovič Ilija
V. P. 4466/7
91002 Skopje

Dragi sodelavci!
Želim vam mnogo sreče in zadovoljstva ob 1. maju — prazniku dela. Vaš sodelavec

Kastrat Selim
V. P. 3675
51002 Rijeka

Prejmite lepe pozdrave od sodelavca Braneta. Javljam se iz Benkovca. Pozdravljam vse delavce Save, posebno iz skladišča.

Lep pozdrav od vojaka

Mohar Braneta
V. P. 6043/2
57300 Benkovac

Prejmite lepe pozdrave z željo, da bi bili še uspešnejši in vam želim mnogo uspehov tudi v bodoče, ob prazniku pa veliko delovnih zmag! Posebno pozdravljam sodelavce iz POS.

Vili Seč
V. P. 3672/6
66230 Postojna

Zdravo Savčani!

Javljam se vam z otoka Lastovo, kjer služim vojaški rok že skoro tri mesece. Naj povem, da je vreme tu zelo lepo in sončno, saj se temperatura dvigne že nad 20° C. Tu v vojski se počutim zelo dobro, saj mi dnevi tečejo, kot bi iz topa ustrelili. Upam, da bodo dnevi še tako hitro tekli naprej, da se bomo čim hitreje videli spet v podjetju. Sedaj sem prejel prvi savski časopis, kar me je še posebno razveselilo. Iz Savčana — časopisa, preberem vse zanimive stvari, ki se dogajajo v podjetju. Zelo me veseli, da se bom seznanil z različnimi zanimivimi stvarmi, ki se dogajajo v tovarni, in seveda od drugod. No, in kar je najvažnejše, se seznanim s časopisom, napisanim v slovenščini, saj tu sploh ni slovenskih časopisov. In ko se bom vrnil v podjetje, se bom lažje vključil v delo. Prav lepo pozdravljam delovodjo na konfekciji Franca Valančiča in vse njegove sodelavce. In nazadnje pozdravljam tudi vse Savčane in jim želim vesele prvo-majске praznike, prav tako tudi vam.

Lepo pozdrav!

Jože Vrtnik
V. P. 8751/5
50290 Lastovo

Dragi Savčani!

Prejmite mnogo toplih pozdravov iz Sombora, kjer služim vojaški rok. Dnevi v armiji mi počasi tečejo in tudi vojaškim komandam in maniram se še nisem čisto privadil. Tolažim se s tem, da je vsak začetek težak in upam na boljše.

Želim, da mi pošiljate vaš časopis, če je to mogoče.

Ob prvem maju vam želim še veliko delovnih uspehov in zmag. Lepo pozdravljam tudi sodelavce iz konstrukcije TS.

Avman Janez
V. P. 3065/31
25105 Sombor

Zdravo Savčani!

Zopet sem se namenil, da vam napišem kratko pismo. Seveda vas vse prav lepo pozdravljam.

Moje življenje v kasarni je postalo sedaj zelo dobro in sem se že privadil na vojaško hrano in na vse, kar je v vojski potrebno.

Mene pa najbolj zanima, kako se imajo moji kolegi na konfekciji. Zahvaljujem se pa tudi delovodji Cirilu Dominku za prejetu razglednico, katero sem zares z veseljem prejel. Zanima pa me tudi, kdo sedaj dela na mojem stroju.

Zahvaljujem se tudi za časopis Sava, ki sem ga takoj, ko sem ga prejel, prečital od začetka pa do konca. Ker se bliža praznik dela, prvi maj, želim vsem članom kolektiva prav lepe praznike in da bi jih čimlepše preživeli. Upam, da imate v Kranju lepo vreme, ker je tukaj res zelo lepo.

Danilo Bukovnik
V. P. 8147/7
18400 Prokuplje

Nogometni turnir

(Nadaljevanje s 14. strani)

stavi: Murovec, Golob, Križaj, Novič, Jakšič, Rogelj, Čelan, Oselj, Greič, Marič in Benedik.

Značilnost tega turnirja je v glavnem v tem, da so bili igralci vseh nastopajočih ekip zelo disciplinirani, saj ni bilo nobenega grobega prekrška in nobene izključitve.

Ob koncu bi se rad zahvalil vsem nastopajočim za discipliniranost, saj so s tem prispevali, da je turnir potekal nemoteno in da smo to sobotno dopolndne preživeli v prijetnem vzdušju.

Se posebno bi se rad zahvalil našemu solidnemu sodniku tov. Cicmilu, ki si je prizadeval, da je bil vedno tam, kjer je bila žoga. Zato mu je tudi proti koncu zadnje tekme zmanjkalo moči. Na igrišče smo morali poslati rezervnega delilca pravice, ki je kmalu za tem odpskal konec tekme in turnirja.

Ciril Dominko

SAVA, glasilo delovne skupnosti industrije gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov izdaja odbor za informiranje. Glasilo izhaja štirinajstredno, glavni in odgovorni urednik Jože Štular. Naslov uredništva: Kranj, Skofjeloška 6, telefon 25-461 int. 482 in 282. Tisk in kličej GP Gorenjski tisk Kranj.

List je oproščen temeljnega davka na podlagi mnenja republiškega sekretariata za prosveto in kulturo SRS (št. 421-1/72 z dne 27. marca 1973).

Sportna srečanja med steklarji, železarji in gumarji so uvod v Gumijado

Peteroboj letos v Žalcu!

Srečanje med dobrimi prijatelji in znanci, ki poteka že vrsto let, je letos posvečeno 30. obletnici osvoboditve, 25. obletnici samoupravljanja in mesecu mladosti.

Na letošnjem peteroboju, ki je bil 17. 5. 1975 v Žalcu v organizaciji Feralita, je sodelovalo vseh pet ekip, razen majhne spremembe. Letošnjega tekmovanja se namreč ni udeležil Litostroj iz Ljubljane in je nje-

govo mseto zasedla ekipa Donita iz Medvoda.

Tekmovanje je potekalo v naslednjih športnih panogah: mali nogomet, odbojka, šah, namizni tenis, kegljanje na asfaltu, streljanje z zračno puško in rokomet. Nastopile so tudi ženske ekipe, vendar izven konkurence.

O poteku tekmovanja in doseženih rezultatih bomo pisali v naslednji številki glasila.

Športni park

Vsako mesto ima svoj center, torej potrebuje tudi rekreacijski center. Mestni center nastane kar sam, rekreacijskega pa je treba posebej zgraditi. Potrebno je veliko denarja. Zbira se v posebnem centru, ki ga nalašč zato osnujemo. Če je denarja dovolj, je tudi rekreacijski center hitro zgrajen.

Ob otvoritvi se zberejo vsi pomembni močje in nekatere ženske iz različnih centrov in njim podobnih organov. Najpomembnejši med njimi dobi škarje (ki ne škripljejo, ker so centrirane) ter prereže vrvi. Rekreacijski center je tako odprt. Toda ker imamo raznih centrov že dovolj ter bolj malo parkov, izberemo ime: SPORTNI PARK.

Za ljudstvo je torej poskrbljeno. Nogometno igrišče, tako in drugače igrišče ter tribune. In ko si človek iz ljudstva zaželi malo rekreacije, vzame kolo ter se odpelje v športni park. Hoče se odpeljati, kajti pri vhodu v park ga zavrnejo: »Karto.«

»Kakšno karto?»

»Vstopnico.«

»Kaj ni vstop prost?»

»Ja, toda danes je nogometna tekma, igrajo profesionalci. Kupite karto, saj je samo furja.«

»V redu spustite me noter, ne bom gledal tekme.«

»Ha, ha, kaj boste pa drugega počeli, tu je ja nogometni stadion.«

»Nad vašo glavo pa piše, da je tu športni park.«

»Ni važno, plačajte!«

»Ne bom!«

»Pa nič, in spusti brezplačno nogometnega funkcionarja z avtom.

»Zakaj ste pa njega spustili?»

»On gre v slačilnico, ker bo med polčasom delil premije.«

»Pokličite direktorja, da se pritožim!«

»Nemogoče.«

»Zakaj ne?»

»Ga ni tukaj, gleda tekmo.«

»No, res fin direktor na tribunah!«

In potem sva se še dolgo prerekali. Na koncu sem popustil, plačal in vstopil. Kolo sem spravil v kolesarnico, potem pa na tribuno. Množica, ki se je očitno zavedala, da je v športnem parku, je kar naprej krčila z rokami, delala počepe v vseh mogočih oblikah. Za rekreacijo so poskrbeli tudi igralci na igrišču, ki so se pretepali. Nekaj navijačev, ki so se očitno preveč zavedali, da so v športnem parku, se jim je pridružilo. Ljudje pa so si dajali duška z vpitjem in poskakovanjem na mestu. Enkratna množična rekreacija.

Po koncu tekme smo se vsi bliskovito pognali proti izhodu. Od daleč sem opazil zmikavta, ki mi je ukradel kolo. Z vsa močjo sem se prerinil naprej in jo ucvril za njim. Na mojo nesrečo me je opazil in močnejše zavrtel pedala. Začela se je prava rekreacija po bližnjih ulicah. Meni je na koncu zmanjkalo sapa, njemu pa je ostalo kolo. Oba pa sva se krepko spotila. Jasno, saj sva oba odšla na popoldansko rekreacijo v športni park.

Matiija Logar